

Špeciálna základná škola, Zápotockého 127, 98101 Hnúšť'a

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM PRE PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Motto:

*"Milovať to, čo je krásne, nie je ťažko,
ale priznať sa k jedincom,
ktorým osud vtisol znak menejcennosti,
sú vyžaduje ľudí celých, obetavých,
ľudí vysokej kultúry srdca."*

Viliam Gaňo

- *S ľahkým stupňom mentálneho postihnutia*
- *So stredným stupňom mentálneho postihnutia*
- *S ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia*

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5.5.2016 pod číslom 2016-14674/20270:9-10FO s platnosťou od 1.9.2016

- *S autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím*

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5.5.2016 pod číslom 2016-14674/20264:6-10FO s platnosťou od 1.9.2016

- *S viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím*

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 5.5.2016 pod číslom 2016-14674/20280:14-10FO s platnosťou od 1.9.2016

Platný od 01.09. 2016

Špeciálna základná škola, Zápotockého 127, 981 01 Hnúšť'a

Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím
Stupeň vzdelania	Primárne vzdelávanie
Dĺžka štúdia	Variant A prípravný ročník + 9ročníkov Variant B prípravný ročník +10 ročníkov Variant C prípravný ročník +10 ročníkov Žiaci s autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami prípravný ročník + 9 ročníkov Žiaci s viacnásobným postihnutím
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	Škola pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
Názov školy	Špeciálna základná škola
Adresa	Zápotockého 127, 981 01 Hnúšť'a
IČO	35985275
Riaditeľ školy	Mgr. Janka Krištofová
Zástupca riaditeľa	Mgr. Eva Migaľová
Kontakty	047 542 2540, jkkristofova@gmail.com , specialnzs@szshnusta.edu.sk www.szshnusta.edu.sk
Zriaďovateľ	Okresný úrad Banská Bystrica
Adresa	Nám. Ľ. Štúra 974 05 Banská Bystrica
Prerokované v pedagogickej rade	24.06.2016
Prerokované v rade školy	28.06.2016

1 VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A JEJ ZAMERANIE

Špeciálna základná škola v Hnúšti je orgánom štátnej správy na úseku základného špeciálneho školstva v okrese Rimavská Sobota. Je samostatnou rozpočtovou organizáciou na úseku základného školstva na základe zriaďovacej listiny, ktorú vydal Krajský úrad-odbor školstva v Banskej Bystrici v zmysle ustanovenia § 5, ods.1 zákona SNR č. 542/1990 Zb.o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších zmien a doplnkov. Zriaďovacia listina bola vydaná dňa 14.12.1998 Krajským úradom v Banskej Bystrici pod číslom 98/053489-16 s účinnosťou od 1. januára 1999 podľa ustanovenia § 1, ods. 1 zákona č. 171/1990 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších zmien a doplnkov, Vyhlášky MŠ SR č. 409/1990 Zb. a Vyhlášky MŠ SR č. 249/1995 Z.z. V zmysle zákona NR SR č. 229/2000 Z.z., § 29, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl v znení neskorších zmien a doplnkov, sa s účinnosťou od 1.9.2000 mení názov školy na:

Špeciálna základná škola

doplnkom vydaným Krajským úradom v Banskej Bystrici pod číslom 2000/45075-12 zo dňa 15.8.2000.

Škola je štátnou rozpočtovou organizáciou v súlade s § 10, ods. 2 Vyhlášky MŠ SR 212/1991 Zb. o špeciálnych školách v znení neskorších zmien a predpisov je v riadení Špeciálnej základnej školy v Hnúšti, Zápotockého 127.

Krajský úrad v Banskej Bystrici na základe ustanovenia § 4, ods. 1, písm.b a § 5 zákona NR SR č. 542/1990 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších zmien a predpisov, § 23 zákona NR SR č. 279/1993 Z.z. o školských zariadeniach a § 4 Vyhlášky MŠ SR č. 43/1996 Z.z. o podrobnostiach a výchovnom poradenstve a poradenských zariadeniach, zriadil dňa 16.7.2002 pod číslom 2002/00072 na dobu neurčitú s účinnosťou od 1.9. 2002 Špeciálnopedagogickú poradňu pri Špeciálnej základnej škole, Zápotockého 127 v Hnúšti.

S účinnosťou od 1. januára 2004 je na základe doplnku Krajského školského úradu v Banskej Bystrici pod č. 4/ 2004 /42 z 2.1. 2004 je zriaďovateľom Špeciálnej základnej školy Krajský školský úrad v Banskej Bystrici, ulica ČSA 26.

Dodatkom k zriaďovacej listine pod číslom 2007/00134 – 005731 z 13. 8. 2007 Krajský školský úrad doplnil zriaďovaciu listinu nasledovne:

Zriaďovateľ: **Krajský školský úrad v Banskej Bystrici**

Názov a sídlo: **Špeciálna základná škola, Zápotockého 127, Hnúšť'a**

Dodatkom k zriaďovacej listine pod číslom 2013/00127-00076/53 z 09.01.2013 Obvodný úrad Banská Bystrica mení zriaďovaciu listinu nasledovne:

Zriaďovateľ: **Obvodný úrad Banská Bystrica, nám. Ľ. Štúra 1, Banská Bystrica**

Dodatkom k zriaďovacej listine pod číslom 2013/00127-07947/49 Okresný úrad Banská Bystrica mení zriaďovaciu listinu nasledovne:

V súvislosti s prijatím zákona č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov došlo s účinnosťou od 1. októbra 2013 k zmene názvu zriaďovateľa školy z Obvodného úradu Banská Bystrica na **Okresný úrad Banská Bystrica**.

Súčasť školy:

Školský klub pri Špeciálnej základnej škole – zabezpečuje pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku výchovu a vzdelávanie v čase mimo vyučovania.

Školská jedáleň pri Špeciálnej základnej škole – zriaďuje sa na konzumáciu jedál a nápojov pre žiakov v čase ich pobytu v škole a pre zamestnancov škôl a je zaradená do siete rozhodnutím MŠ SR č. 3677/2002-CP zo dňa 13.03.2003 s účinnosťou od 14.03.2003/.

Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva poskytuje diagnostické, psychologické, psychoterapeutické, špeciálnopedagogické a rehabilitačné služby a starostlivosť zdravotne postihnutým deťom, ako aj poradenské a metodické služby zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom.

1.1 Veľkosť školy

Špeciálna základná škola na ulici Zápotockého 127 v Hnúšti bola založená v roku 1985, vtedy ešte ako Osobitná škola pre žiakov s mentálnym postihnutím. Počas svojej existencie škola prešla mnohými kvalitatívnymi i kvantitatívnymi zmenami. Niekoľkokrát sa sťahovala. V súčasnosti sa nachádza v dvoch prenajatých budovách, ktoré sú vo vlastníctve mesta.

Budovy školy sú situované mimo centra mesta v príjemnom tichom prostredí s bohatou zeleňou a ovocným sadom, ktoré neustále zveľaďujeme v rámci hodín pracovného vyučovania ako aj v rámci aktivít koordinátora environmentálnej výchovy.

Napriek tomu, že škola je umiestnená mimo centra mesta, v blízkosti je autobusová zastávka, čo zabezpečuje bezpečnú dochádzku žiakov z blízkych obcí, či mestských častí – Hačava, Mútnik, Polom, Ratkovská Zdychava, Ratkovské Bystré, Rimavské Brezovo.

Špeciálna základná škola je plnoorganizovaná s ročníkmi 1.- 9. a prípravným ročníkom. Kapacita školy je 140 žiakov. Počet tried sa pohybuje v posledných školských rokoch v rozmedzí 13 – 16 tried podľa veku a stupňa postihnutia. Vyučovanie zabezpečujeme aj v dvoch elokovaných triedach pre žiakov s viacnásobným postihnutím a pre žiakov s autizmom umiestnených v dennom detskom stacionári v meste.

Okrem tried druhého stupňa sa v prvej budove nachádza počítačová učebňa, riaditeľňa, zborovňa, kancelária ekonómky, pracovňa psychológa ČŠPP a zariadenie školského stravovania. V druhej budove je okrem tried telocvičňa, školská dielňa, Školský klub detí, pracovňa psychopéda ČŠPP a miestnosť určená na arteterapiu.

Vďaka úspešnosti niekoľkých projektov máme v troch triedach interaktívnu tabuľu, čím zvyšujeme motiváciu žiakov učiť sa ako aj samotnú atraktivnosť vyučovania.

1.2 Charakteristika žiakov

Špeciálna základná škola poskytuje výchovu a primárne vzdelávanie žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami spôsobom primeraným ich postihnutiu. Obsah vzdelávania

je prispôsobený stupňu postihnutia žiakov a na základe týchto stupňov je naša špeciálna základná škola vnútorne diferencovaná a to nasledovne:

Triedy pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia-vzdelávaní v triedach spolu so žiakmi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Triedy pre žiakov s viacnásobným postihnutím vzdelávaní podľa individuálnych vzdelávacích programov

Triedy pre žiakov s autizmom vzdelávaní podľa individuálnych vzdelávacích programov.

1.3 Charakteristika pedagogického zboru

Škola má dostatok odborne spôsobilých pedagógov. Z celkového počtu pedagogických pracovníkov je 90% pracovníkov s úplnou kvalifikáciou, ktorí sú zárukou kvalitného výchovno-vzdelávacieho procesu. Po ukončení rozširujúceho štúdia špeciálnej pedagogiky jednej učiteľky bude mať škola stopercentnú kvalifikovanosť učiteľov, vrátane špeciálnej pedagogiky. Súčasťou pedagogického kolektívu sú aj tri asistentky učiteľa, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou vzdelávania žiakov v triedach s viacnásobným postihnutím a v triedach s autizmom.

Prínosom pre školu je i Centrum špeciálno-pedagogického poradenstva, kde – psychologička a psychopédka, s úplnou kvalifikáciou vykonávajú samostatnú odbornú činnosť zahŕňajúcu liečebno – výchovnú, psychoterapeutickú individuálne orientovanú starostlivosť o deti a mládež s narušeným psychosociálnym vývinom alebo s inými špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami, spojenú so špeciálno-pedagogickou diagnostikou a s výchovným poradenstvom v nadväznosti na výchovno – vzdelávací proces.

Aktívnou súčasťou sociálno – psychologickkej prevencie a korekcie výchovných problémov a významnou integrujúcou a koordinujúcou pákou na škole je výchovný poradca. Výchovný poradca funguje v troch základných polohách:

1. ako ochranca a poradca žiakov, ich tútor – „tretí rodič“
2. ako metodik a koordinátor výchovy v škole a ako poradca rodičov
3. je spolutvorcom sociálneho prostredia školy, pozná, ovplyvňuje, mení a optimalizuje sociálne a psychologické vzťahy

Keďže účinným prostriedkom na to je rozvoj sebapoznávania a poznávania iných, rozvoj emocionálnej inteligencie, komunikačných zručností a tvorivosti v budúcnosti sa bude ďalej vzdelávať v tejto oblasti.

V rámci zabezpečovania aktívnej ochrany detí pred sociálno – patologickými javmi je na škole koordinátor prevencie drogových závislostí a iných sociálno – patologických javov. Vypracováva preventívne programy v škole, v ktorých sa zameriava na problematiku všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie, elimináciu problémov segregácie rómskych detí a žiakov, intoleranciu, xenofóbiu, prejavy rasizmu,.. Realizuje aktivity zamerané na multikultúrnu výchovu a výchovu proti predsudkom.

Utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami je predmetom práce koordinátora výchovy k manželstvu a rodičovstvu. Jeho práca smeruje k hlbšiemu poznaniu a porozumeniu jednotlivým oblastiam sexuality, partnerským vzťahom a ich dôsledkom na život človeka a pre žiakov je aj návodom na zdravší a plnohodnotnejší intímny, partnerský a sexuálny život.

Úlohou koordinátora environmentálnej výchovy je formovanie a rozvíjanie osobnostných kvalít, na základe ktorých budú žiaci schopní chrániť a zlepšovať životné prostredie. Rozvíjať osvetovú, vzdelávaciu a výchovnú činnosť detí a žiakov, s dôrazom na environmentálnu výchovu a vzdelávanie k trvale udržateľnému rozvoju osobnosti, zameranú hlavne na zdravé potraviny, trvale udržateľnú energiu, čistú vodu, bezpečnú dopravu, zvýšenie povedomia v oblasti separácie odpadkov, ich následnej recyklácie a zhodnocovania.

1.4 Postavenie a poslanie metodických orgánov školy

Metodickým orgánom rozumieme skupinu pedagogických zamestnancov školy, ktorá vzniká na základe legislatívnych noriem schválených Ministerstvom školstva Slovenskej republiky, má presne vymedzené svoje postavenie, poslanie a ciele činnosti.

Na škole pracuje: ***metodické združenie pre učiteľov a vychovávateľov***

Metodické združenie bolo na škole zriadené ako poradný orgán vedenia školy. Poslanie metodického združenia na škole vyplýva zo špecifických výchovno - vzdelávacích cieľov školy. Pomáha riaditeľovi pri pedagogickom riadení, kontrole výchovno - vzdelávacieho procesu školy. Metodické združenie je aj iniciatívnym orgánom riaditeľa školy, zaoberá sa pedagogickými a výchovno - vzdelávacími problémami, koordinuje ďalšie vzdelávanie pedagogických zamestnancov, a tým sa spolupodieľa na zvyšovaní úrovne výchovno - vzdelávacieho procesu na škole. Metodické združenie na našej škole má na základe svojho postavenia jasne a jednoznačne vymedzené kompetencie, ktoré upravujú jeho postavenie, poslanie, funkcie, obsah, metódy jeho činnosti, práva a povinnosti členov. Význam metodického združenia a jeho postavenia na škole je priamo úmerné tomu, aký má skutočný prínos pre skvalitnenie výchovno - vzdelávacieho procesu a profesijný rozvoj pedagogických zamestnancov. Cieľom činnosti metodického združenia je realizácia konkrétnej účasti pedagogických zamestnancov na upevňovaní demokratického štýlu riadenia, ovplyvňovaní profesijného rastu učiteľov a zvyšovaní úrovne výchovno - vzdelávacieho procesu školy.

Na našej škole venujeme značnú pozornosť metodickému združeniu, pretože jeho prednosti a činnosť posudzujeme z niekoľkých hľadísk:

- predstavujú základnú bázu sebvzdelávania a ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov
- svojou činnosťou nenarúšajú vyučovací proces
- nimi organizované vzdelávanie je nenáročné na čas, prostriedky školy a ani pedagogického zamestnanca

- členovia metodických orgánov sú takmer každodenne v bezprostrednom kontakte a môžu tak komunikovať o najaktuálnejších výchovných a vyučovacích problémoch
- predstavujú najľahšie dostupný a najlacnejší zdroj kvalifikovaných informácií najrýchlejšiu odbornú - metodickú pomoc a priestor na výmenu pedagogických skúseností, tvorivosti pedagogických zamestnancov a tímové riešenia pedagogických problémov
- sú jedným zo systémových článkov riadiacej štruktúry školy, aktívna činnosť učiteľov v nich predstavuje významný podiel na pedagogickom riadení školy

Princípy činnosti metodického združenia na našej škole vyplývajú z jeho postavenia a poslania:

- realizácia úloh stratégie a koncepcie škôl
- realizácia profesijného a osobnostného rastu pedagogických zamestnancov a tým aj skvalitňovanie výchovno - vzdelávacieho procesu školy
- názorová pluralita pri riešení odborných pedagogických problémov
- vedeckosť a odbornosť
- permanentná inovácia obsahu, metód a foriem činnosti
- systémovosť, komplexnosť a spätná väzba
- individuálny rozvoj pedagogických zamestnancov podľa profesijných a osobnostných predpokladov

Ciele činnosti, funkcie, obsah, prostriedky, metódy i formy činnosti metodického združenia vyplývajú z aktuálnych a perspektívnych potrieb školy, učiteľov a zámerov štátneho vzdelávacieho a následne školského vzdelávacieho programu. Zasadnutia sa uskutočňujú najmenej štyrikrát ročne podľa plánu. V prípade potreby riešenia naliehavých resp. aktuálnych úloh i častejšie.

1.5 Organizácia prijímacieho konania

Vychádzajúc z § 5, ods. 3 zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve v znení neskorších zmien a doplnkov a v súlade so zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní / správny poriadok / v znení neskorších zmien a predpisov, riaditeľ školy vykonáva štátnu správu na prvom stupni a rozhoduje o prijatí žiaka do školy.

V súlade so zákonom 245/2008 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov a Vyhlášky MŠ SR č. 322/2008 o špeciálnych školách rozhoduje riaditeľ o prijatí dieťaťa so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami na základe písomnej žiadosti zákonných zástupcov a písomného vyjadrenia Centra špeciálno - pedagogického poradenstva, vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľ školy pred prijatím dieťaťa so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami poučí zákonného zástupcu o všetkých možnostiach vzdelávania jeho dieťaťa.

Dieťa sa prijíma na základe jeho zdravotného znevýhodnenia zdokumentovaného vo vyplnenom a potvrdenom tlačive „Návrh na vzdelávanie žiaka so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami.“

1.6 Dlhodobé projekty

Infovek - škola je už niekoľko rokov zapojená do projektu v rámci, ktorého je v škole zriadená počítačová učebňa, ktorá umožňuje skvalitňovať nie však v dostatočnej miere / nedostatočný počet počítačov na žiakov školy/ výchovno-vyučovací proces.

Optimalizácia edukačného procesu detí s viacnásobným postihnutím“ - v rámci operačného programu Vzdelávanie bol vypracovaný projekt, cieľom ktorého je modernizovať vzdelávanie detí, ako aj inovovať obsah a metódy, skvalitniť výstupy vzdelávania pre potreby trhu práce a vedomostnej spoločnosti.

Čítame so psíkom- rozvojový projekt MŠ SR

Tam kde prinášaš radosť, úsmev a radosť do života, robíš najkrajšiu vec na svete- Nadácia Orange

Environprojekt- Ministerstvo životného prostredia

Pomocná labka pre viacnásobne postihnutých žiakov- Nadácia Orange

Prekonajme spolu neviditeľnú bariéru – bariéru mlčanlivosti. Cieľom projektu bolo implementovať najmodernejšie informačné technológie do vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou a mentálnym postihnutím a využívať iPady a PEN friends (hovoriace perá) ako prostriedky alternatívnej komunikácie nehovoriacich žiakov. Pomocou týchto prostriedkov zabezpečujeme plnohodnotné vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a pomáhame im odstrániť neviditeľnú bariéru, ktorá ich vyčleňuje zo spoločnosti – bariéru mlčanlivosti. Za tento projekt bola škola odmenená Medzinárodným inštitútom pre interdisciplinárny výskum pri Fakulte masmediálnej komunikácie Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave ocenením Brilliantt, ktoré podporuje, a zároveň vyjadruje verejné uznanie školám, ktoré sa zaslúžili o zavedenie inovácií v poskytovaní vzdelávania.

Školy pre budúcnosť- Nadácia Orange

Budúcnosť aj s autizmom- Wolkswagen Slovakia

Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva- MŠ SR

Spolu to dokážeme- Nadácia Pontis

Bezpečne na internete –Nadácia Orange

1.7 Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Pri škole pracuje 11- členná Rada školy v zložení: 4 zástupcovia Okresného úradu v Banskej Bystrici, 4 rodičia, 2 pedagogickí pracovníci a 1 zástupkyňa prevádzkových zamestnancov. Zasadnutia sa konajú podľa plánu zasadnutí, kde sú prizývaní vedúci zamestnanci jednotlivých úsekov podľa prerokovávanej témy. Zohráva významnú úlohu pri tvorbe a uplatňovaní koncepcie výchovy a vzdelávania školy, v otázkach rozvoja a formulovania strategických cieľov školy a je účinnou spätnou väzbou o efektívnosti pedagogického riadenia a výchovno - vzdelávacieho pôsobenia školy.

Spolupráca s rodičmi na našej škole, podobne ako i na väčšine školách nášho typu je veľmi problematická. Rodičia, ktorí prejavujú záujem o svoje deti sa pravidelne zúčastňujú zasadnutí RZ, individuálnych konzultácií i akcií organizovaných školou.

V radoch rodičov sú však i takí, ktorí počas celého školského roka neprejavia záujem o výchovno – vyučovacie výsledky svojich detí a nereagujú ani na písomné pozvania. Jedná sa väčšinou o problémových žiakov a v týchto prípadoch riešime situáciu návštevami v rodinách.

Najproblematickejšia spolupráca s rodičmi je v oblasti ďalšieho vzdelávania končiacich žiakov. Rodičia nepodporujú svoje deti v snahe pokračovať v ďalšom štúdiu na odborných učilištiach, čím im berú i posledné šance uplatniť sa na trhu práce a začleniť sa do spoločnosti.

Našu školu navštevujú i žiaci, ktorí sú umiestnení v Detskom domove Škovránok v Hnúšti a preto je spolupráca s vedením DD a vychovávateľkami, ako i sociálnou pracovníčkou nevyhnutná. Triedni učitelia si denne vymieňajú informácie týkajúce sa prospechu a správania, či iných úspechov a neúspechov detí.

Veľmi dobrá spolupráca je s pracovníkmi detského denného stacionára v meste Hnúšťa, kde máme alokované triedy. Keďže sa jedná o deti s viacnásobným postihnutím, úzko spolupracujeme s fyzioterapeutom a zdravotným personálom zariadenia a odborní zamestnanci – psychológ a psychopéd pravidelne navštevujú toto zariadenie. Okrem toho, že sa venujú deťom, poskytujú konzultačno – poradenské služby zamestnancom a rodičom detí.

Ako veľmi dobrú môžeme hodnotiť spoluprácu s ostatnými špeciálnymi školami v našom regióne. Po vzájomnej dohode už dlhé roky organizujeme spoločné súťaže – športové, kultúrno – spoločenské, výtvarné,...V posledných rokoch sa prehĺbila spolupráca i so školami v okrese Revúca a Lučenec.

V procese prebiehajúcej integrácie zintenzívnila sa spolupráca so základnými školami hlavne v severnej časti okresu Rimavská Sobota hlavne vďaka ČŠPP, ktoré je súčasťou našej školy. Spolupracujeme aj so strednými školami v meste. Žiačky Spojenej strednej školy v Hnúšti vykonávajú na našej škole povinnú prax a naši žiaci sa zapájajú do akcií organizovaných touto školou.

Veľmi dobrá spolupráca sa začala rozvíjať medzi našou školou a Gymnázium Mateja Hrebendu v Hnúšti. Žiaci našej školy sa zapojili do projektu, výstupom ktorého bolo divadelné predstavenie na multikultúrnu tému. Finálnym produktom projektu bude príručka multikultúrnej výchovy, ktorá bude s umeleckými výstupmi a dokumentárnymi filmami na DVD distribuovaná na stredné školy po celom Slovensku. Zámerom projektu je pomoc učiteľom stredných škôl pri zavádzaní multikultúrnej výchovy ako prierezovej témy vo vyučovaní.

Škola, no najmä Centrum špeciálno – pedagogického poradenstva pri škole veľmi úzko spolupracuje s Centrom pedagogicko – psychologického centra v Rimavskej Sobote v rámci výmeny skúseností medzi jednotlivými pracovníkmi.

Kladne hodnotíme spoluprácu s pediatriami a odbornými lekármi / pedopsychiater/ hlavne pri diagnostikovaní a určovaní prognóz zdravotného stavu detí s viacnásobným postihnutím, pri

prijímaní nových žiakov do škôl, ako i pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti pri príprave na budúce povolanie.

Mimomoškolská činnosť žiakov našej školy je pestrá a medzi obľúbené aktivity patrí i účasť žiakov na kultúrnych podujatiach rôzneho zamerania. K tomuto veľkou mierou prispieva i dobrá spolupráca školy s Mestským kultúrnym strediskom v Hnúšti, ako i knižnicou v Hnúšti.

Ako veľmi dobrú môžeme hodnotiť aj spoluprácu s Mestským úradom a Občianskym združením Klub rómskych aktivistov v Hnúšti.

Pri riešení záškoláctva a väčších priestupkov voči školskému poriadku úspešne spolupracujeme s Mestskou políciou. Pracovníci polície pravidelne kontrolujú dochádzku žiakov do školy, ich správanie v škole i mimo nej. Pravidelne - štvrťročne organizujú na škole besedy zamerané hlavne na prevenciu priestupkov a trestných činov.

V poslednom čase zlyháva spolupráca s Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny. Od kurátorov by sme očakávali väčšiu ústretovosť, flexibilitu a spoluprácu hlavne u žiakov s nepravidelnou školskou dochádzkou a u žiakov, ktorí páchajú trestnú činnosť.

1.8 Priestorové a materiálne – technické podmienky školy

Veľkosťou sa škola radí medzi školy s pomerne rozľahlými priestormi. Napriek rozmerom ako po minulé roky škola i naďalej zápasí s nepostačujúcou priestorovou kapacitou. Z roka na rok sa zvyšuje počet žiakov, čo by si vyžadovalo rozšírenie priestorov, avšak keďže je škola umiestnená v prenajatých priestoroch, ktoré kapacitne nevyhovujú, nie je v súčasnosti možné tento stav zmeniť.

Školu tvoria dve budovy. Hlavná budova je čiastočne zrekonštruovaná- vymenené okná a opravené fasády. V tejto budove sú tri triedy, zborovňa, riaditeľna, kancelárie-ekonomka, psychológ, vedúca zariadenia školského stravovania a školská jedáleň. V druhej budove je osem tried, trieda školského klubu, kancelária špeciálneho pedagóga a miestnosť, v ktorej sa realizuje arteterapia a individuálne doučovanie. Takmer vo všetkých triedach máme nový školský nábytok, vymenené podlahy.

Z mimorozpočtových zdrojov / sponzorstvo /sa nám podarilo vymeniť opotrebovaný nábytok v riaditeľni a kancelárii ekonomky školy. Svojpomocne sme vymaľovali všetky priestory / triedy, kancelárie, kuchyňu, jedáleň, chodby a ostatné priestory v hlavnej budove /.Do školskej kuchyne sme zakúpili a nainštalovali odsávač pár a tukov a ventilátor. Vymenili sme podlahy z PVC za dlažbu. Zakúpili sme antikorové dresy a kuchynský riad. Všetky podlahy na chodbách v hlavne budove sme vydláždili, vymenili nefunkčné vchodové dvere, previedli sme výmenu WC mís a vodovodných batérií a všetky vodovodné rozvody. Nad všetkými vchodmi do budov sme vybudovali striešky a vymenili nefunkčné a doplnili chýbajúce odkvapové rúry. Pre skvalitnenie práce v poradni a aj v škole sme zakúpili

didaktické, rehabilitačné ako aj cvičebné pomôcky. V spolupráci s mestom sme na budovách v namontovali bleskozvody.

1.9 Škola ako životný priestor

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na:

- upravené a estetické prostredie tried, školského dvora, chodieb. Vhodná a vkusná výzdoba je motivujúca a prináša nové podnety v aktivácii vyučovacieho procesu.
- aktuálne informácie o aktivitách školy na informačných tabuliach a nástenkách
- na internetovej stránke školy **www.szshnusta.edu.sk**
- schránka dôvery- v ktorej žiaci majú možnosť svoje pocity, myšlienky, názory,...
- prispievaním do obecných novín Hnúšťanský hlas
- zviditeľňujeme našu činnosť aj prípravou kultúrnych programov pri rôznych príležitostiach
- snažíme sa o budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pedagógmi
- presadzujeme také hodnoty ako dôvera, vzájomná pomoc a podpora
- priestorom školy, pre využitie širokej verejnosti, ale hlavne v možnosti prejavovania svojich názorov, bez toho, aby sa niekto cítil ohrozený. Žiaci, rodičia a aj učitelia budú mať priestor vyjadriť svoj názor, pracovať s chybou a omylom, bez možných následkov
- keďže naším poslaním je hrať, aktívne a tvorivo získavať vedomosti, vo vyučovaní bude potrebné rozvíjať tvorivo – sociálne spôsobilosti, čo sa dá zabezpečiť len pri pozitívnej optimálnej klíme v triede, v škole
- žiaci musia cítiť zodpovednosť každý sám za seba, za výsledok svojej práce
- musia sa tiež naučiť pracovať v tíme, dohodnúť sa na spoločných postupoch a riešeniach
- žiaci sa musia naučiť byť k sebe tolerantní, vzájomne si pomáhať a spolupracovať
- ďalšími hodnotami, ktoré budeme presadzovať nielen v práci s deťmi, ale i s pedagogickými a ostatnými pracovníkmi školy budú tolerantnosť a spolupráca. V našej škole je a musí zostať učiteľ humánny a pri skupinovom učení a jeho hodnotení mu musia byť vlastné hodnoty spravodlivosť a rovnosť. Žiaden z našich žiakov nesmie mať pocit, že učiteľ sa nad ním vyvyšuje, alebo, že vyzdvihuje niektorého žiaka viac nad ostatných.
- musí dôjsť k zlepšeniu spätnej väzby od žiaka a prístup k žiakom musí byť diferencovaný. Výkony žiakov musia byť posudzované z hľadiska ich osobnostného posunu

Vytvárame miesto, kde:

- ✓ sa učí, ale aj žije s kultúrnym a hygienickým prostredím
- ✓ sú pozitívne školské tradície a zvyky
- ✓ je poradenstvo a pomoc pri výchove a vzdelávaní
- ✓ je spolupráca všetkých zložiek
- ✓ je škola ako rodina

1.10 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania je zabezpečenie ochrany zdravia žiakov a zamestnancov školy. Na splnenie tejto úlohy je potrebné neustále a pri všetkých činnostiach dodržiavať zásady bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

Zamestnanci školy sú oboznámení a preškolení pri nástupe do práce a potom absolvujú každoročne periodické preškolenie BOZP a PO.

Žiaci sú poučení pravidelne na všetkých predmetoch na začiatku školského roka. Poučenie je zaznamenané v triednej dokumentácii. Takisto sa robí poučenie žiakov na začiatku každej špecifickej činnosti. Bezpečnosť a ochrana žiakov je zahrnutá aj vo vnútornom poriadku školy.

Pravidelne sa prevádzajú kontroly BOZP, PO, revízie elektrického a plynového zariadenia, bleskozvodov a telocvičného náradia, prenosných elektrických zariadení,...

Každoročne sú vykonávané pravidelné prehliadky vo všetkých školských priestoroch komisiou, ktorá pozostáva z pracovníkov jednotlivých úsekov. Opatrenia, ktoré vyplynú z tejto prehliadky sú odstránené, a za ich odstránenie sú zodpovedné konkrétne osoby.

Škola spolupracuje s certifikovaným pracovníkom v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ktorý pracuje na základe dohody o vykonaní práce. Zodpovedá za pravidelnú aktualizáciu dokumentácie BOZ a PO, má povinnosť prevádzať školenia, sledovať revízie jednotlivých zariadení,...

Škola má na základe zákona uzatvorenú zmluvu s organizáciou zabezpečujúcou všetky úkony súvisiace s pracovnou zdravotnou službou.

Škola zabezpečuje bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky vo všetkých priestoroch, pre všetkých žiakov a zamestnancov školy.

1.11 Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov

Dlho očakávané prebiehajúce zmeny v školstve sú významné a nie sú jednoduché. Nová legislatíva jasne definuje ďalšie smerovanie rozvoja profesionality pedagógov. Profesionálny rozvoj je a bude zabezpečovaný kontinuálnym vzdelávaním, ktoré je súčasťou celoživotného vzdelávania. Ide o sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktorého cieľom je získať, udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať, rozširovať a dopĺňať profesijné kompetencie pedagogického a odborného zamestnanca. Ide o kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej alebo odbornej činnosti, avšak aj na výkon špecializovaných činností a na výkon riadiacich činností.

Úloha učiteľa spočíva v tom, aby tvoril, modifikoval vieru v žiaka. Dôverovať žiakovi, veriť mu, môže však len učiteľ, ktorý ho dokáže vnímať mnohostranne a na základe takéhoto

vnímania pristupuje k žiakovi diferencovane. Učiteľ má prijímať a akceptovať potreby žiaka a v zhode s tým rozpracúvať jeho programy, ktoré by žiakovi umožňovali sebarealizáciu a snažili sa o rozvíjanie jeho osobnosti. Tieto úlohy môže však plniť iba učiteľ vzdelaný, múdry, prístupný k novým vedomostiam schopný navodiť v škole atmosféru pokojnej a tvorivej práce bez strachu, obáv a neistôt. Učiteľ, ktorý pripustí, že škola a učitelia slúžia a sú tu pre žiaka a nie naopak. Pedagóg nesmie ustrnúť, ale musí kreatívne, inovatívne a pružne reagovať na realitu a sám sa učiť a formovať, prijímať nové úlohy, byť schopný sebareflexie, vyhľadávať názory a námety, vnímať okolie a byť otvorený novým myšlienkam.

Nový školský zákon priniesol v súvislosti s ďalším vzdelávaním učiteľov i nový pojem – kontinuálne profesijné vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré je jednou z ciest ich profesionalizácie. Je to neustály proces rozvíjajúci všetky dimenzie osobnosti pedagogických a odborných zamestnancov a ich profesijných kompetencií. Súčasne vytvára osobnostné predpoklady a vnútornú motiváciu k celoživotnej spôsobilosti využívať všetky inštitucionálne, ale i neinštitucionálne príležitosti na tvorivé zdokonaľovanie kvality výkonu povolania a edukácie žiakov. Kvalita práce pedagogických a odborných zamestnancov škôl vo veľkej miere závisí od kvality systému vzdelávania. Existujúci systém ďalšieho vzdelávania pedagógov doteraz nevytváral ucelený systém a mal len malý dosah na prebiehajúce reformné zmeny v školstve a z tohto dôvodu bolo nevyhnutné pristúpiť k zmenám .

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú. Schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike je súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca.

System kontinuálneho vzdelávania je prepojený s profesijnými štandardmi, kariérovým systémom, kreditovým systémom a systémom hodnotenia a odmeňovania. Prepojenie všetkých prvkov je predpokladom zvyšovania kvality výchovno-vzdelávacieho procesu školy prostredníctvom získaných profesijných kompetencií pedagógov. Zároveň sa predpokladá, že by malo dôjsť k zvyšovaniu motivácie pedagógov k vzdelávaniu vo väzbe na kariérový rast a odmeňovanie.

Kontinuálne vzdelávanie pedagógov chápeme ako neustály proces, ktorý zahŕňa všetky oblasti rozvoja osobnosti pedagóga a jeho kompetencií vymedzených v profesijných štandardoch. Súčasne vytvára osobnostné predpoklady a vnútornú motiváciu k celoživotnej spôsobilosti využívať formálne a neformálne vzdelávanie na tvorivé zdokonaľovanie a zvyšovanie kvality pedagogickej práce. Vzdelávanie prestáva byť považované len za proces odstraňovania nedostatkov pregraduálneho vzdelávania, ale naopak ,stáva sa súčasťou celoživotného vzdelávania.

Cieľmi kontinuálneho vzdelávania vymedzenom v koncepcii ďalšieho vzdelávania sú:

1. osobnostný a profesijný rozvoj pedagógov, ktorý vedie k aktualizácii a inovácii predmetových a didaktických vedomostí, zručností a kompetencií

2. zvyšovanie kvality vzdelávacieho systému a poskytovaného vzdelania, kvality škôl a školských zariadení a vyučovacích stratégií so zámerom rozvíjať medzipredmetové a medziľudské vzťahy, tímovú spoluprácu, inovácie a vzdelávanie v školskom a triednom manažmente
3. poznanie sociálneho a životného prostredia, ktoré vedie k rozvoju kontaktov s výrobnou sférou, skúmaniu a pochopeniu ekonomických a sociálnych faktorov ovplyvňujúcich správanie mladých ľudí, a ich lepšiu adaptáciu na hospodárske, spoločenské a kultúrne zmeny

Kontinuálne vzdelávanie vytvára podmienky na postupné zmeny pedagogických kompetencií počas ich profesijnej cesty a plní nasledujúce funkcie:

- *adaptačnú* - pomoc pedagógom prispôbiť sa aktuálnym podmienkam a potrebám školy ; jej význam je najmä v počiatočných fázach vstupu do profesijného života;
- *motivačnú* - vytvoriť potrebu vzdelávania sa a sebvzdelávania v zmysle sebareflexie, sebakorekcie, sebaoptvrdenia, sebaaktualizácie počas celého života
- *rozvíjajúcu* - rozvoj pedagogických kompetencií v priebehu profesionálneho rozvoja v duchu poňatia pedagogickej profesie
- *inovačnú* - nestratiť odbornú potencialitu nadobudnutú pregraduálnou prípravou, permanentne sa vzdelávať, inovovať svoje poznatky štúdiom pedagogickej vedy i nových odborných poznatkov
- *reflexívnu* - rozvíjať svoje spôsobilosti a zručnosti smerom k edukačnej praxi v zmysle poňatia reflexívneho profesionála

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavania, obnovovania, zdokonaľovania, rozširovania a dopĺňania profesijných kompetencií pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca potrebných na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

Profesijný rozvoj je proces prehĺbovania, zdokonaľovania a rozširovania kvalifikácie a profesijných kompetencií v súlade s najnovšími vedeckými poznatkami, spoločenskými potrebami a požiadavkami na výkon pedagogickej činnosti a na výkon odbornej činnosti.

Kariérový systém je súbor pravidiel ustanovených na zaradenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca do *kariérového stupňa* a na *kariérovú pozíciu*.

Kariérový stupeň vyjadruje mieru preukázaného osvojenia si profesijných kompetencií a náročnosť vykonávania pedagogickej činnosti pedagogickým alebo odborným zamestnancom.

Kariérová pozícia vyjadruje funkčné zaradenie pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca na výkon špecializovaných činností alebo riadiacich činností, ktoré vyžadujú získanie a uplatňovanie príslušných profesijných kompetencií.

Kariérové stupne

- a) začínajúci
- b) samostatný
- c) s prvou atestáciou
- d) s druhou. atestáciou

Kariérové pozície

- a) špecialista – triedny učiteľ, výchovný poradca, uvádzajúci učiteľ,...vedúci PK, MZ, koordinátori, špecialista pre vzdelávanie detí zo sociálne znevýhodneného prostredia
- b) vedúci - riaditeľ, zástupca riaditeľa

Kariérové cesty, z ktorých si pedagóg slobodne volí podľa svojich profesijných cieľov:

- k celoživotnému zachovávaniu (udržiavaniu) štandardných pedagogických kompetencií,
- k získavaniu expertných pedagogických kompetencií (absolvovanie prvej resp. druhej atestácie),
- k získavaniu špecializovaných alebo riadiacich kompetencií prostredníctvom špecializačného alebo funkčného vzdelávania

Vytvorenie **systemu kontinuálneho vzdelávania** pedagógov umožňuje kariérový rast a postupné zmeny pedagogických kompetencií počas ich profesijnej cesty. System je prepojený s kreditovým systémom a systémom hodnotenia a odmeňovania. Prepojenie všetkých prvkov systému profesijného rozvoja pedagógov dáva reálny predpoklad k zvyšovaniu kvality edukačného procesu škôl a školských zariadení. Vytvorenie systému akreditovania vzdelávacích programov kontinuálneho vzdelávania zabezpečí riadenie kvality programov.

Hlavný cieľ kontinuálneho vzdelávania

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania zabezpečuje u pedagogických a odborných zamestnancov sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí s cieľom udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať a dopĺňať profesijné kompetencie potrebné na výkon pedagogickej praxe a na výkon odbornej činnosti **so zreteľom na premenu tradičnej školy na modernú**. Súčasťou práce vedúceho pedagogického zamestnanca je schopnosť inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výstupy výchovno-vzdelávacieho procesu, byť pripravený reagovať na potreby trhu práce a zmeny vo svojej vzdelávacej politike.

Čiastkové ciele

vychádzajú z druhov kontinuálneho vzdelávania a z priznávania kreditov. Zákon umožňuje ich napĺňanie **prostredníctvom vzdelávaní**:

1. **Adaptačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon činností samostatného pedagogického zamestnanca alebo samostatného odborného zamestnanca, ktoré

nezíska absolvovaním študijného programu alebo vzdelávacieho programu v požadovanom študijnom odbore poskytujúcom žiadaný stupeň vzdelania. Je určené pre začínajúcich pedagogických a odborných zamestnancov školy alebo školského zariadenia. Poskytovateľom je kmeňová škola. **Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.**

2. **Aktualizačné vzdelávanie** poskytne aktuálne poznatky a zručnosti potrebné na udržanie si profesijných kompetencií na štandardný výkon alebo na prípravu na vykonanie atestácie. Atestačné aktualizčné vzdelávanie poskytujú len vysoké školy podľa akreditovaných programov. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.**

3. **Inovačné vzdelávanie** umožní pedagogickým zamestnancom zdokonaľiť si profesijné kompetencie potrebné na štandardný výkon pedagogickej činnosti alebo na štandardný výkon odbornej činnosti. Poskytovateľmi môžu byť školy a inštitúcie s akreditovanými programami. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity, okrem funkčného inovačného vzdelávania, za ktoré sa kredity nezískavajú.**

4. **Špecializačné vzdelávanie** zabezpečí získať profesijné kompetencie potrebné na výkon špecializovaných činností. Poskytovateľmi môžu byť školy a inštitúcie s akreditovanými programami. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.**

5. **Funkčné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie potrebné na výkon riadiacich činností vedúcich pedagogických a odborných zamestnancov. **Za tento typ vzdelávania sa nezískavajú kredity.**

6. **Kvalifikačné vzdelávanie** umožní získať profesijné kompetencie požadované na doplnenie kvalifikačných predpokladov alebo splnenie kvalifikačného predpokladu na vyučovanie ďalšieho aprobačného predmetu. **Za tento typ vzdelávania sa získavajú kredity.**

Zákon umožňuje napĺňanie čiastkových cieľov **nielen prostredníctvom vzdelávaní**, ale aj prezentovaním **inovačných postupov práce** učiteľa, **ktorými sú najmä autorstvo alebo spoluautorstvo** schválených alebo odporúčaných učebných pomôcok vrátane počítačových programov, učebníc, učebných textov, metodických materiálov a pracovných zošitov, iné tvorivé aktivity súvisiace s výkonom pedagogickej praxe alebo výkonom odbornej činnosti, odbornopreventívne programy, odborné články publikované v odbornej literatúre. **Za autorstvo alebo spoluautorstvo sa priznávajú kredity.**

2 ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S ĽAHKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

2.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové kompetencie (spôsobilosti), ako kombinácie vedomostí, skúseností a postojov žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

- poskytnúť žiakom primerané možnosti skúmania ich najbližšieho kultúrneho a prírodného prostredia tak, aby získali záujem o poznávanie nového,
- rozvíjať cieľavedome, systematicky a v tvorivej atmosfére osobnosť žiaka v poznávacej, sociálnej, emocionálnej a morálnej oblasti,
- viesť žiakov k spoznávaniu svojich schopností, k využívaniu svojich možností, ku kompenzácii svojich obmedzení a tým k vytváraniu reálneho obrazu seba samého,
- □ rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť, osvojiť si základy spôsobilosti učiť sa a poznávať seba samého,
- podporovať kognitívne procesy a kompetencie žiakov kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom získavania vlastnej poznávacej skúsenosti a aktívnym riešením problémov,
- umožniť žiakom získať základné pracovné zručnosti a návyky, aby ich mohli využiť pri ďalšom vzdelávaní aj v občianskom živote,
- vyvážené rozvíjať u žiakov kompetencie dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť (vyberať a rozhodovať) a iniciatívne konať,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych kompetencií, najmä otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, naučiť sa kooperovať v skupine, kolektíve a preberať na seba primeranú zodpovednosť, rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii, znášanlivosti, porozumeniu a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami, cirkvami a náboženskými spoločenstvami,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niest zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie.

2.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania:	9 rokov
Forma štúdia:	denná
Spôsob ukončenia štúdia:	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania:	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa:	pokračovať vo vzdelávaní v odbornom učilišti

2.3 Profíl absolventa

Absolvent má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej, kultúrnej a mediálnej gramotnosti.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- pozná a uplatňuje účinné techniky učenia sa,
- vyjadruje sa súvisle ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti v materinskom, štátnom jazyku,
- rozumie obsahu písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovať,
- vie samostatne písomne komunikovať (nakoľko mu to umožňuje dosiahnutý stupeň vo vývine jemnej motoriky a aktuálna úroveň zrakovo-motorickej koordinácie),
- využíva základné matematické myslenie na riešenie praktických problémov v každodenných situáciách,
- vie používať vybrané informačné a komunikačné technológie pri učení sa, pozná riziká spojené s využívaním internetu a médií,
- získa základy uplatňovania kritického myslenia pri práci s informáciami,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať a objavovať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia,
- rozpozná v škole a vo svojom najbližšom okolí určitý problém, premýšľa o jeho príčinách a vie navrhnúť riešenie podľa svojich vedomostí a skúseností,

- váži si seba i druhých, dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať,
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,
- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,
- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr,
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti, rešpektuje práva iných

2.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

2.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

2.6 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné (disponibilné) hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému pridelí časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

**Školský učebný plán pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia
pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským – variant A**

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		8 2	8 2	8 2	7 3	6 1	6 1	5 1	5 1	5 1	58 14
	rozvíjanie komunikačnej schopností	7										7
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2										2
	dramatická výchova						1	1	1			3
												84
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	4	4	4	4 1	4 1	4 1	4 1	4 1	4 1	39 6
	informatika						1	1	1	1	1	5
	hravá matematika	1	1	1	1							4
												54
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1							4
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1 1	1	3 1
												12
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	2	3				7
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
	Ja a svet okolo mňa	1	1	1	1							4
												20
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova						1	1	1	1	1	5 1
												6
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	1	2	3	4	4	4	4	4	4	31
												31
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1 1	1	1 1	1 1	1 1	10 4
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
												24
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
												20
Spolu povinná časť		18	18	19	20	21	22	23	24	24	25	214
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	3	4	4	4	37
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	25	26	26	28	28	29	251

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom 6 žiakov. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
4. V 5. až 9. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
5. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
6. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

V rámci voliteľných hodín sme v ročníkoch- prípravný, prvý, druhý a tretí zaviedli nový predmet **Ja a svet okolo mňa a Hravá matematika**, v piatom, šiestom a siedmom ročníku **Dramatická výchova**.

Účelom nového predmetu *Ja a svet okolo mňa* je komplexné prepojenie vecného učenia, estetickej výchovy a pracovného vyučovania. Vychádzali sme pri tom čiastočne z doterajších učebných osnov vecného učenia, estetickej výchovy a pracovného vyučovania, tie sú však doplnené o nové tematické celky, ktoré deti užšie spájajú s reálnym životom a tiež o efektívnejšie výchovno-vzdelávacie metódy ako sú hra a didaktické aktivity. Základným motívom prelínajúcim sa všetkými výchovnými zložkami tohto predmetu je dosiahnutie optimálnej socializácie dieťaťa. Dôležité je pri tom akceptovať a rešpektovať psychofyzické predpoklady a aktuálne potreby konkrétneho dieťaťa, to znamená všetky stránky detskej osobnosti. Rôznymi druhmi konštrukčných hier, didaktických hier, ale aj premyslenými volenými úlohovými hrami na rôzne témy, sa osvojené učivo nielen upevňuje, ale aj postupne prehľbuje a systematizuje.

K osvojeniu a upevneniu učiva slúžia pracovné listy *hravej matematiky*, ktoré sú zostavené tak, aby umožňovali žiakom rozvíjať matematické schopnosti hravými metódami, korelujúcimi s bežnými vyučujúcimi metódami. Zaradovanie hravých foriem práce pomáha prebúdať záujem o matematiku, zlepšovať vnímanie a reprodukciu časového a priestorového poradia, zapamätať akustické informácie, porozumieť reči a symbolom, diferencovať tvary, odhadovať vzdialenosti, porovnávať veľkosti, triediť a chápať vzťahy medzi predmetmi a číslami, označovať množstvo predmetov a spájať vizuálny vnem s auditívnym. Sú predpokladom k schopnosti vytváraniu vzťahov medzi číslami predstavou číselného radu modelovou variabilitou. Splňajú funkcie alternatívnej terapie.

Vyučovanie *dramatickej výchovy* žiakov využíva dramatické aktivity na vyučovacích hodinách. Tento predmet je v školských podmienkach spojený s literárnou výchovou, ktorá je aj procesom stretávania sa s umením. Dramatická výchova je esteticko – výchovný predmet a má za cieľ prostredníctvom slova a konania pôsobiť na človeka. Ciele dramatickej výchovy sú v oblasti vnímania a prežívania, v oblasti myslenia, v oblasti komunikácie i osobného a umeleckého výrazu. Cieľom vyučovania dramatickej výchovy je lepšia socializácia žiaka, odbúranie stavov napätia a agresivity, sebazpoznávanie, budovanie odolnosti voči negatívnym vonkajším vplyvom v každodennom živote. Je prostriedkom sebvýjadrenia, uvoľnenia i formovania žiadúcich postojov, zároveň rozvíja osobnosť ako celok tým, že si žiak osvojí prakticky i modelovo sociálne role, rozvíja aktivitu, schopnosť komunikovať a tvorivo pretvárať svet okolo seba. Nenásilnou formou za pomoci dramatických aktivít žiaci nadobúdajú vedomosti o životnom prostredí a zároveň si uvedomia problémy v tejto oblasti na úrovni miestnej, regionálnej i globálnej. Cieľom hodín dramatickej výchovy je osvojiť si formy slušnej verbálnej i neverbálnej komunikácie a to prostredníctvom dramatických hier, etúd, scénok.

Navýšenie hodín slovenského jazyka vo všetkých ročníkoch

Skutočnosť, že naši žiaci majú slabé vyjadrovacie schopnosti, rozprávajú chybne, až nezrozumiteľne, nechápu význam slov a tým aj osvojovanie vedomostí v ostatných predmetoch zaostáva. Vnímanie textu zásadným spôsobom ovplyvňuje základy čitateľského výkonu, rýchlosť, správnosť, techniku čítania i samotné čítanie s porozumením, ktoré je základom školskej úspešnosti.

Z uvedených dôvodov je potrebné: rozvíjať slovnú zásobu, dbať na správnu výslovnosť, čo najviac so žiakmi komunikovať, rozvíjať úroveň vnímania, pamäte a myslenia, porozumieť prečítanému textu....

Navýšenie hodín výtvarnej výchovy na II. stupni

Estetické zážitky a tvorivé činnosti prispievajú k postupnému zlepšovaniu psychomotorického stavu žiakov, k vyrovnávaniu ich disharmonického rozvoja a celkovej rehabilitácii umožňujúcej úspešné zaradenie do praktického života. Vzhľadom na jej rozmanité možnosti pôsobenia má vplyv na motoriku a psychiku žiakov. Cieľom výtvarnej výchovy vo vyšších ročníkoch špeciálnej základnej školy je i naďalej viesť žiakov k vytváraniu správneho vzťahu k prírodnej a umeleckej kráse, k výchove vkusu a k rozvoju už osvojených základných výtvarných zručností. V procese vyučovania výtvarnej výchovy je potrebné neustále brať do úvahy nielen výtvarnú typológiu detí, ale hlavne druh a stupeň postihnutia s prihliadnutím na individuálne možnosti každého žiaka.

Vhodné je využiť možnosti terapeutického pôsobenia predmetu s použitím relaxačných činností spätých s emocionálnym prežívaním žiakov.

2.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

Dieťa s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môže začať plniť povinnú školskú dochádzku v prípravnom ročníku ak nedosiahlo školskú spôsobilosť a nie je u neho predpoklad zvládnutia prvého ročníka.

Dôležité postavenie vo výchovno-vzdelávacom procese má pracovné vyučovanie, čomu musí zodpovedať materiálo-technické a priestorové vybavenie školy.

V prípade ťažkosti pri osvojovaní si predpísaného učiva je možné žiakovi vypracovať individuálny vzdelávací program z jedného alebo viacerých predmetov, podľa ktorého sa vzdeláva a postupuje do vyššieho ročníka.

Žiakovi s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú terapiu školský logopéd.

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych základných školách,
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

2.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov. Najvyšší počet žiakov v triede pre žiakov s mentálnym postihnutím (ŠZŠ - variant A) sa ustanovuje takto: prípravný a prvý ročník 6 žiakov, druhý ročník až piaty ročník 8 žiakov, šiesty ročník až deviaty ročník 10 žiakov. Riaditeľ školy môže povoliť prekročenie najvyššieho počtu žiakov v triede najviac o dvoch.

2.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),

- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

2.10 Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou výchovy a vzdelávania žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je aj primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

f) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet,

h) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- telocvičňa,
- školské ihrisko,

i) spoločné priestory

- školská budova,
- školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí,

2.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Vhodná štruktúra práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek žiakov:

- v prípravnom ročníku až štvrtom ročníku sa vyučuje v jednom slede najviac päť vyučovacích hodín, v piatom ročníku až deviatom ročníku najviac šesť vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina trvá 45 minút, poslednú vyučovaciu hodinu možno skrátiť na 40 minút,
- s prihliadnutím na osobitosti žiakov môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických zamestnancov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

2.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

3 ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV SO STREDNÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

3.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je

- rozvíjať kognitívne a psychomotorické procesy, všestrannú komunikáciu,
- rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady mentálne postihnutých žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky, ktoré dokážu využiť v osobnom živote,
- zamerať sa na pripravenosť v praktickom živote s možnosťou prirodzenej integrácie do spoločnosti a stali sa jej prirodzenou súčasťou,
- podnecovať žiakov k mysleniu na podklade názoru a k riešeniu problémov,
- učiť žiakov chrániť si svoje zdravie a zdravie iných.

3.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania:	10 rokov
Forma štúdia:	denná
Spôsob ukončenia štúdia:	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania:	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa:	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

3.3 Profil absolventa

Absolvent primárneho stupňa vzdelania má osvojené základy čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovednej a kultúrnej gramotnosti na elementárnej úrovni.

Absolvent programu primárneho vzdelávania pre **žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia** disponuje na primeranej úrovni s nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania a jeho narušenej komunikačnej schopnosti,
- rozumie obsahu jednoduchého písaného textu, dokáže ho ústne zreprodukovat',
- zvláda jednoduchou formou písomnú komunikáciu
- je schopný vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi s ktorými prichádza do kontaktu,
- dokáže využiť získané základné matematické zručnosti na riešenie rôznych pracovných úloh a praktického života, používa pri tom konkrétne myslenie,
- rozumie a používa základné pojmy z oblasti matematiky a prírodných vied,
- chápe základné prírodné javy v ich vzájomnej súvislosti, vie porovnávať vzťahy medzi predmetmi a javmi,
- využíva základné formy informačnej a komunikačnej technológie,
- ovláda elementárne spôsoby práce s počítačom,
- ovláda základy čítania, písania, počítania a využíva ich k svojmu vzdelávaniu,
- dokáže pracovať s pomocou s učebnicami, pracovnými zošitmi a pomôckami,
- dokáže popísať problém, vie na koho sa môže obrátiť o pomoc pri riešení problémov,
- uvedomuje si, že má svoje práva a aj povinnosti.

3.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNEJ SCHOPNOSTI
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA/ NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

3.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy.

3.6 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán vymedzuje voliteľné hodiny, ktoré škola konkretizuje vo svojom školskom vzdelávacom programe nasledovne: navýši hodinovú dotáciu existujúcim vyučovacím predmetom ŠVP a/alebo vytvorí nový vyučovací predmet, ktorému pridelí časovú dotáciu. Poznámky k rámcovému učebnému plánu sú pre školu záväzné, môže si však v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

Školský učebný plán pre žiakov so *stredným stupňom* mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským – variant B

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra		2 1	2 1	3 1	3 1	3 2	3 2	3 3	3 3	3 3	3 3	28 20
	rozvíjanie komunikačnej schopností	5	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	31
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2 1	1	1	1	1	1	1	1				8 1
													88
Matematika a práca s informáciami	matematika	2	2 2	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	3 2	3 1	3 1	3 1	31 16
	informatika								1	1	1	1	4
	hravá matematika	1	1	1	1	1							5
													56
Človek a príroda	vecné učenie	1	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	25
													25
Človek a hodnoty	etická výchova /náboženská výchova/						1	1	1	1	1	1	6
													6
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	48
													48
Umenie a kultúra	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
													22
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	22
													22
Spolu povinná časť		18	18	19	20	20	21	21	22	22	22	22	225
Voliteľné hodiny		2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	42
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	23	24	24	25	25	26	26	26	26	267

Poznámky

1. Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
2. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy. V rámci vyučovania je možná individuálna práca s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia.
3. Vyučovaciu hodinu špecifického vyučovacieho predmetu rozvíjanie komunikačnej schopnosti zabezpečujú dvaja pedagogickí zamestnanci.
4. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu pracovné vyučovanie sa vyučujú v skupinách s maximálnym počtom žiakov 6. Skupiny sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
5. V 5. až 10. ročníku vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova sa vyučujú spravidla oddelene pre chlapcov a dievčatá. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede príslušného ročníka. Ak je skupina utvorená zo žiakov najbližších ročníkov, najvyšší počet žiakov v skupine je zhodný s počtom žiakov v triede najnižšieho ročníka. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet.
6. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
7. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.

3.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia

Vzdelávanie je zamerané na maximálny možný rozvoj žiakov s mentálnym postihnutím po stránke psychickej, fyzickej a emocionálnej, na kompenzáciu ich nedostatkov s cieľom optimálne ich pripraviť na praktický život, na schopnosť žiakov osvojiť si základy vzdelania a pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a) v špeciálnych základných školách
- b) v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo domove sociálnych služieb
- c) v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

3.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

- Dostatok času v dennom režime venovať jednotlivým zložkám tak, aby sa denne vystriedali všetky činnosti v primeranom rozsahu,
- optimálny režim výchovno-vzdelávacej činnosti v súlade s vekovými možnosťami, špeciálnymi potrebami žiakov, zohľadnením dochádzajúcich žiakov v zhode s obsahom vzdelávania a vhodnými spôsobmi učenia,
- optimálny režim života školy v súlade s potrebami žiakov a ich bezpečnosti (režim odpočinku, pohybový režim, stravovací a pitný režim, dodržiavaním hygieny, záujmová činnosť, mimoriadne situácie),
- uplatňované metódy, formy a prístupy pri vzdelávacom procese, spôsob delenia tried, zlučovanie žiakov z rôznych ročníkov podľa platnej legislatívy.

3.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),

- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

3.10 Povinné materiálo-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Dôležitou podmienkou pre uskutočňovanie Štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálo-technické vybavenie učebných priestorov.

Priestorové vybavenie

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby a pomoc pedagógom

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

d) pre nepedagogických zamestnancov školy

- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,

e) hygienické priestory

- sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov,
- šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,

f) odkladacie a úložné priestory

- pre učebné pomôcky,
- didaktickú techniku,
- skladové priestory,
- archív,

g) informačno-komunikačné priestory

- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet

h) učebné priestory (interné/externé)

- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
- odborné učebne,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- telocvičňa,
- školské ihrisko,

i) spoločné priestory

- školská budova,
- školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
- školský dvor,
- priestory pre školský klub detí

3.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Pri zaistovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje škola podľa platnej legislatívy. Pri organizovaní výletov, exkurzií, školy v prírode, plaveckých a lyžiarskych výcvikov je dôležitou podmienkou informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

3.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program (ŠkVP) pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP) pre primárne vzdelávanie.

ŠkVP je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje edukácia na danej špeciálnej základnej škole. Musí byť vypracovaný v súlade s platnou legislatívou a s príslušným ŠVP. Uvádza víziu, ciele, poslanie a zameranie konkrétnej školy s ohľadom na potreby žiakov. Reflektuje tiež možnosti obce a regiónu. Konkretizuje obsah vzdelávania ako profiláciu školy v učebnom pláne s využitím všetkých voliteľných hodín.

Na vypracovaní ŠkVP by sa mali podieľať všetci pedagogickí zamestnanci školy. Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy a rade školy a zverejní ho na prístupnom mieste.

4 ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S ŤAŽKÝM ALEBO HLBOKÝM STUPŇOM MENTÁLNEHO POSTIHNUTIA

4.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom primárneho vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je

- umožniť žiakovi spoznávať svoje vlastné rozvojové možnosti, postupovať pri jeho vzdelávaní podľa vlastných schopností, individuálnym tempom,
- prispievať k maximálnemu rozvoju osobnosti žiaka, primerane k jeho schopnostiam a predpokladom,
- pripraviť žiaka na bežný život primerane k jeho schopnostiam.

4.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím, dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania:	10 rokov
Forma štúdia:	denná
Spôsob ukončenia štúdia:	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania:	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa:	pokračovať vo vzdelávaní v praktickej škole

4.3 Profil absolventa

Absolvent by mal dosiahnuť čo najširší a najrozsiahlejší záber v jednotlivých oblastiach podľa jeho individuálnych psychických a fyzických možností a schopností. Čiastočne až úplne samostatne vykonávať sebaobslužné činnosti (signalizovať potrebu, hygienické návyky, spolupracovať pri obliekaní a vyzliekaní, stolovanie,...).

Mat' vybudované sociálne vzťahy v užšom (trieda, škola, učitelia, asistenti, spolužiaci atď.) a širšom (mimo zariadenia školy) sociálnom prostredí. Úroveň vedomostí je ovplyvnená individuálnymi možnosťami a schopnosťami žiaka (intelekt, pridružené postihnutia,...). Absolvent na základe výsledkov svojich individuálnych schopností sa môže zaradiť do praktickej školy (podľa možností a schopností jednotlivcov) .

Absolvent programu primárneho vzdelávania disponuje v rámci svojich schopností týmito kľúčovými kompetenciami:

- vyjadruje sa ústnou, písomnou formou podľa svojich schopností, adekvátne stupňu postihnutia,
- v materinskom jazyku na prijateľnej úrovni rozumie hovorenému slovu (textu),
- dokáže určitý čas počúvať, reagovať a vyjadriť svoj názor,
- dokáže používať základné matematické myslenie na riešenie rôznych životných situácií podľa svojich schopností,
- využíva základné informačné a komunikačné technológie pri vyučovaní a učení sa,
- komunikuje pomocou elektronických médií s pomocou učiteľa,
- osvojuje si postupy potrebné na získavanie nových poznatkov,
- teší sa z vlastných výsledkov,
- vníma problémové situácie v triede, oboznamuje sa s nimi, s pomocou pedagóga sa ich pokúša riešiť,
- uvedomuje si svoje vlastné potreby a využíva svoje možnosti,
- je oboznámený so základnými pravidlami a zvykmi súvisiacimi s úpravou zovňajšku človeka.

4.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ
	ROZVÍJANIE SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
PRÍRODA A SPOLOČNOSŤ	VECNÉ UČENIE
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	ZDRAVOTNÁ TELESNÁ VÝCHOVA

4.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie sú určené vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov.

4.6 Učebný plán

Školský učebný plán pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie s vyučovacím jazykom slovenským – variant C

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Spolu
Jazyk a komunikácia	rozvíjanie komunikačných schopností	4	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	38
	rozvíjanie sociálnych zručností	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	18
	rozvíjanie grafomotorických zručností	2 1	2 1	2 1	2 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	1 1	15 11
													82
Matematika a práca s informáciami	matematika	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	2 1	22 11
	informatika								0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	2 2
													37
Človek a príroda	vecné učenie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
													11
Človek a hodnoty	etická výchova/ náboženská výchova/								1	1	1	1	4
													4
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	2	2	2	3	3	3	2,5 0,5	2,5 0,5	2,5 0,5	2,5 0,5	2,5 0,5	27 4
													31
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11
													22
Zdravie a pohyb	zdravotná telesná výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	33
													33
Spolu povinná časť		18	18	18	18	18	17	17	17	17	17	17	192
Voliteľné hodiny		2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	28
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	220

Poznámky

- Počet týždenných vyučovacích hodín v jednotlivých ročníkoch je presne určený pre každý učebný plán. Taktiež celkový počet vyučovacích hodín je presne daný.
- Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Člení sa na vzdelávaciú a relaxačnú časť. V rámci vyučovania je možná individuálna práca

s vybranými žiakmi prostredníctvom liečebného pedagóga, logopéda, školského psychológa s cieľom systematickej korekcie, terapie alebo reedukácie postihnutia, narušenia. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaradovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami podľa platnej legislatívy.

3. Vyučovacie predmety s časovou dotáciou 0,5 hodiny týždenne je možné vyučovať ako jednododinové každý druhý týždeň alebo ich spojiť do blokového vyučovania.
4. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
5. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
6. Vyučovacie hodiny vyučovacieho predmetu zdravotná telesná výchova je možné deliť na skupiny s maximálnym počtom v skupine 8 žiakov. Skupiny možno utvárať aj zo žiakov najbližších ročníkov. Ďalšia skupina vznikne až po naplnení predchádzajúcej skupiny na maximálny počet. Skupina zdravotnej telesnej výchovy sa zriadi pri počte najmenej štyroch žiakov.

4.7 Špecifická výchovy a vzdelávania žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sa vzdelávajú podľa **individuálnych vzdelávacích programov**. Pri organizácii vyučovania sa odporúča predovšetkým blokové vyučovanie. Vyučovanie sa člení na vzdelávaciu a relaxačnú časť. V prípade, že žiak zvládol obsah vzdelávania a splnil kritéria na prijatie do špeciálnej základnej školy - variant B, môže tam byť preradený. Žiakovi s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatickou poruchou reči) poskytuje individuálnu alebo skupinovú logopedickú intervenciu školský logopéd.

Žiaci s ťažkým stupňom alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia môžu byť vzdelávaní

- a. v špeciálnych základných školách,
- b. v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole alebo v domove sociálnych služieb,
- c. v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

4.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Formy organizácie výchovy a vzdelávania

- dennou formou (poldenné v dopoludňajších hodinách v rozsahu piatich pracovných dní v týždni),
- formou individuálneho vzdelávania podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

4.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Efektívna realizácia Vzdelávacieho programu je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve (Zákon o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch).

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienky dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi, rodičmi,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov.

Asistent učiteľa

- spĺňa predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou. Pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, ak si to vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

Odborní zamestnanci

Odborní zamestnanci spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon odbornej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou pri poskytovaní psychologickej, logopedickej, špeciálno-pedagogickej starostlivosti alebo výchovného a sociálneho poradenstva a prevencie.

4.10 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Materiáľno-technické vybavenie tried napomáha dosahovať stanovené ciele primárneho vzdelávania a zároveň podporuje komplexný proces výchovno-vzdelávacej rehabilitácie žiakov. Dôležitá je úprava širšieho prostredia, jeho členenie na: relaxačnú časť, zmyslovú záhradu a fyzioterapeutickú časť. Trieda nemôže mať charakter bežnej triedy, jej vybavenie musí zodpovedať stanoveným cieľom výchovno-vzdelávacieho procesu. Je nutné vybaviť ju základnými špeciálnymi učebnými pomôckami, na relaxačnú aj vzdelávaciu činnosť.

Vzdelávacie pomôcky - počítače, tablety, interaktívna tabuľa, hlavové ukazovátka, dotyková obrazovka, modelovacie hmoty, maliarske stojany, CD prehrávač, pracovné stoly, Orffovo inštrumentárium.

Špeciálne učebné pomôcky - hmatové dosky, zvukové zariadenia, prostriedky na uľahčenie komunikácie (piktogramy, obrázková abeceda, posunková reč, prstová abeceda), špeciálne počítačové doplnky.

Kompenzačné pomôcky - audiovizuálne pomôcky, stoličky Aris, invalidný vozík, chodítka, G-aparát, polohovacie stoly.

Relaxačné pomôcky - polohovacie ležadlá, vodná posteľ, pieskové stoly, masážne koberčeky, fit lopty.

Pomôcky osobnej hygieny – prebaľovacie lôžko, špeciálny zdvihák z vozíka na prebaľovacie lôžko.

Priestorové vybavenie

Pri priestorovom vybavení je potrebné rešpektovať závažnosť zdravotného stavu žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vytvorením bezbariérových priestorov (toalety, nájazdy do vchodov, výťah – plošina a iné).

a) pre manažment školy

- kancelária riaditeľa a zástupcov riaditeľa školy,
- kancelária pre ekonomický úsek,

b) pre pedagogických zamestnancov školy

- zborovňa,
- kabinety pre učiteľov (priestor pre prípravnú prácu učiteľov a odkladanie pomôcok),

c) pre zamestnancov poskytujúcich odborné služby

- kancelárie pre prácu personálu poskytujúceho odborné služby a pomoc pedagógom/žiakom,

- logopedická miestnosť s vybavením,
 - samostatná rehabilitačná miestnosť,
- d) pre nepedagogických zamestnancov školy**
- kancelárie pre sekretariát a nepedagogických zamestnancov,
- e) hygienické priestory**
- sociálne zariadenia pre žiakov (s kompletným vybavením pomôckami osobnej hygieny) a zamestnancov,
 - šatne alebo iné priestory na odkladanie odevov a prezúvanie obuvi,
- f) odkladacie a úložné priestory**
- pre učebné pomôcky,
 - didaktickú techniku,
 - skladové priestory,
 - archív,
- g) informačno-komunikačné priestory**
- knižnica/priestor pre knižnicu vybavený knižničným fondom, IKT zariadením a pripojením na Internet
- h) učebné priestory (interné/externé)**
- učebne (s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania),
 - odborné učebne (počítačová učebňa vybavená špeciálnymi pomôckami na ovládanie PC),
 - špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania,
 - telocvičňa,
 - školské ihrisko,
- i) spoločné priestory**
- školská budova,
 - školská jedáleň alebo výdajná školská jedáleň,
 - školský dvor,
 - priestor pre riešenie zdravotných problémov, bezpodnetová miestnosť.

4.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov a pedagogických pracovníkov pri vzdelávaní podľa platných noriem:

- zdravé prostredie tried (nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie),
- výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti,
- lekárničky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na RZP, linku dôvery, políciu,
- dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v škole a jej okolí a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

4.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie.

Školský vzdelávací program je vypracovaný pre každého žiaka osobitne a tvorí súčasť IVP.

5 ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S AUTIZMOM ALEBO ĎALŠÍMI PERVAZÍVNÝMI VÝVINOVÝMI PORUCHAMI S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

5.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je rozvinutie kľúčových kompetencií (spôsobilostí) na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná a maximálne možné integrovanie do spoločnosti.

5.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

Dĺžka vzdelania	9 rokov
Forma štúdia:	denná
Spôsob ukončenia štúdia:	a) úspešným absolvovaním ŠkVP žiak získa primárne vzdelanie b) ukončením PŠD 16. rokom veku alebo 10. rokom školskej dochádzky
Doklad o dosiahnutom vzdelaní:	vysvedčenie s doložkou“ a) „Žiak získal primárny stupeň vzdelania“. b) „Žiak ukončil povinnú školskú dochádzku“.
Stupeň vzdelania:	primárne
Možnosti ďalšieho uplatnenia absolventa:	pokračovať vo vzdelávaní v odbornom učilišti alebo praktickej škole

5.3 Profil absolventa

Žiak je pripravený na ďalšie vzdelávanie a prípravu na povolanie v triede s individuálnym vzdelávacím programom v praktickej škole alebo v odbornom učilišti v oblasti komunikácie, sociálnych a manuálnych zručností.

5.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah vzdelávania pre žiakov s AU alebo PVP s MP tvoria vzdelávacie oblasti, ktoré obsahujú jednotlivé vyučovacie predmety. Obsah a ciele jednotlivých vyučovacích predmetov sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka. Obsah vzdelávania sa chápe ako podklad, ktorý má učiteľ tvorivo rozvíjať, rozširovať alebo redukovať, v závislosti od potenciálu a osobnostných vlastností každého žiaka.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	VYUČOVACIE PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA
	ROZVÍJANIE KOMUNIKAČNÝCH SCHOPNOSTÍ A SOCIÁLNYCH ZRUČNOSTÍ
	ROZVÍJANIE GRAFOMOTORICKÝCH ZRUČNOSTÍ A PÍSANIE
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA
	INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	VECNÉ UČENIE
	FYZIKA
	CHÉMIA
	BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	VLASTIVEDA
	DEJEPIS
	GEOGRAFIA
	OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA
	NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	PRACOVNÉ VYUČOVANIE
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA
	VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

5.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy

5.6 Učebný plán pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť	Predmet/ročník	Prípravný	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	2	2	2	2	2	5	5	5	5	5	35
	rozvíjanie komunikačných schopností a sociálnych zručností	8	7	8	8	7	4 2	4 2	2 2	2 2	2 2	52 10
	rozvíjanie grafomotorických zručností a písanie	1 1	1 2	1 2	1 2	1 2						5 9
												111
Matematika a práca s informáciami	matematika	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	38
	informatika								1	1	1	3
												41
Človek a príroda	vecné učenie		1	1	1							3
	fyzika								1	1	1	3
	chémia										1	1
	biológia								1	1	1	3
												10
Človek a spoločnosť	vlastiveda					2	3	3				8
	dejepis								1	1	1	3
	geografia								1	1	1	3
	občianska náuka								1	1	1	3
												17
Človek a hodnoty	etická/náboženská výchova						1	1	1	1	1	5
												5
Človek a svet práce	pracovné vyučovanie	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
												19
Umenie a kultúra	hudobná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
												20
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
												20
Spolu povinná časť		19	20	22	22	22	23	23	24	24	25	224
Voliteľné hodiny		1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	19
Spolu: povinná časť + voliteľné hodiny		20	22	24	24	24	25	25	26	26	27	243

Poznámky

1. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania. S prihliadnutím na osobitosti žiakov so zdravotným znevýhodnením môže škola uplatňovať aj iné spôsoby organizácie vyučovania, a to členením vyučovacej hodiny do kratších časových úsekov, zaraďovaním a organizovaním prestávok, blokovým vyučovaním a inými organizačnými formami v zmysle platnej legislatívy.
2. Vyučovací predmet pracovné vyučovanie je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch.
3. Vyučovací predmet výtvarná výchova je možné vyučovať v dvojhodinových celkoch každý druhý týždeň.
4. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu.

Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na:

- vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu,
- vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe.

V rámci vyučovania sa postupuje podľa individuálnych vzdelávacích programov, ktoré sa vypracujú pre každého žiaka na základe predchádzajúcej diagnostiky jeho schopností a individuálnych možností a daností.

Dĺžka vyučovacej hodiny a vôbec celého vyučovania nemá presne stanovený a vymedzený čas trvania.

Vyučovanie sa realizuje vo väčšine v kratších časových úsekoch podľa momentálneho stavu žiaka, niekedy sa stáva, že naplánované činnosti ako aj učivo nie je možné realizovať.

5.7 Špecifická výchovy a vzdelávania žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s AU alebo PVP s MP ide o žiakov s rôznymi diagnostickými kategóriami a z toho vyplývajúcimi symptómami, ktoré zásadne ovplyvňujú nielen aktuálny výchovno-vzdelávací proces ale aj ich výchovu a vzdelávanie vôbec.

Do skupiny pervazívnych vývinových porúch (F84) sú podľa MKCH-10-SK- 2016)¹ zahrnuté nasledovné diagnostické kategórie: Detský autizmus (F84.0), Atypický autizmus (F84.1), Rettov syndróm (F84.2), Iná detská dezintegračná porucha (F84.3), Hyperaktívna porucha spojená s duševnou zaostalosťou a stereotypnými pohybmi (F84.4), Aspergerov syndróm (F84.5), Iná pervazívna vývinová porucha (F84.8), Pervazívna vývinová porucha, bližšie neurčená (F84.9).

Žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím môže byť vzdelávaný

- a. v základnej škole pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- b. v špeciálnej triede pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami základnej školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu,
- c. v triede základnej školy spolu s inými žiakmi, t. j. v školskej integrácii podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

Vzdelávanie žiaka sa, ak je žiakom s ťažkým zdravotným postihnutím, môže predĺžiť až do konca školského roku, v ktorom žiak dovŕši 18. rok svojho veku (Školský zákon).

Obsah učiva sa žiakovi, ktorý si vyžaduje predĺženie vzdelávania, patrične upravuje v IVP tak, aby bol primerane rozložený. V pedagogickej dokumentácii sa vyznačuje ten postupový ročník, ktorého obsah vzdelávania žiak v príslušnom školskom roku plní; rok školskej dochádzky sa vyznačí podľa jeho skutočného poradia.

Obsah vzdelávania určený pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím sa uplatňuje bez ohľadu na to, akou formou sú vzdelávaní.

Obsah vzdelávania je vytvorený na troch úrovniach. Prvá, najnižšia, úroveň zahŕňa najnižšie požiadavky z hľadiska obsahu učiva a posledná, tretia, úroveň určuje najvyššie požiadavky. Vzhľadom na autizmus alebo ďalšie pervazívne vývinové poruchy je potrebné zdôrazniť, že voľba úrovne (obsahu vzdelávania) sa nemôže riadiť diagnostikovaným stupňom mentálneho postihnutia žiaka. To znamená, že žiak, ktorý podľa psychologického vyšetrenia má napr. stredný stupeň mentálneho postihnutia, nepostupuje automaticky podľa strednej, t. j. druhej úrovne obsahu vzdelávania príslušného vyučovacieho predmetu, ale pedagóg zvolí pre neho tú úroveň, ktorú je na základe svojich predpokladov schopný zvládať. Pre žiaka v rôznych vyučovacích predmetoch možno určiť rôznu úroveň obsahu vzdelávania. Ak žiak vďaka systematickej špeciálnopedagogickej starostlivosti prejaví vyššiu úroveň schopností než pri jeho poslednom diagnostikovaní, postupne sa mu upraví obsah vzdelávania tak, aby naň mohol čím skôr nadviazať vyššou úrovňou obsahu vzdelávania. Naopak, pri nezvládaní úloh, vychádzajúcich z pôvodne nastavenej úrovne obsahu vzdelávania v niektorom predmete, je nevyhnutné prejsť na ich nižšiu úroveň alebo sa vrátiť k upevňovaniu učiva predchádzajúceho ročníka. Môže sa stať, že stav žiaka si bude vyžadovať také tempo práce, ktoré nedovolí v priebehu jedného školského roka splniť ciele vyučovacieho predmetu príslušného ročníka. V tom prípade sa v nasledujúcom ročníku, ak to vyžaduje charakter predmetu pre nadväznosť učiva, začne neprebratým učivom predchádzajúceho ročníka a nie učivom toho ročníka, do ktorého žiak postúpil. Z uvedeného vyplýva, že žiak s autizmom alebo ďalšou pervazívnou vývinovou poruchou s mentálnym postihnutím môže posledný ročník svojej školskej dochádzky ukončiť aj učivom nižšieho ročníka.

Obsah a ciele obsiahnuté v obsahu vzdelávania sa prispôbujú individuálnym osobitostiam každého žiaka.

Vyučujúci uplatňuje primeranosť nárokov na základe dispozícií žiaka, ktoré majú vplyv na prognózu jeho vývinu s cieľom zlepšovať jeho vedomosti, zručnosti a návyky a zvyšovať tým jeho šance na zlepšovanie kvality jeho života.

Pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím nie sú určené vzdelávacie štandardy pre jednotlivé ročníky, ktoré by bolo nutné splniť pre postup do ďalšieho ročníka.

Výchova a vzdelávanie žiaka s AU alebo PVP sa uskutočňuje podľa **individuálneho vzdelávacieho programu** (ďalej aj „IVP“), ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovnej prevencie a poradenstva.

5.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie sa uskutočňuje podľa individuálnych vzdelávacích programov. Na vysvedčení posledného ročníka sa uvedie stupeň dosiahnutého vzdelania nasledovne: „Žiak (žiačka) získal (získala) primárny stupeň vzdelania.“. Ak žiak ukončil povinnú školskú dochádzku uvedú sa aj údaje o ukončení povinnej školskej dochádzke a to nasledovne: „Žiak (žiačka) ukončil (ukončila) povinnú školskú dochádzku.“.

5.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené všeobecne záväznými právnymi predpismi,
- preukazujú odborné a osobnostné spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy,
- riadia svoje sebarozvíjanie a celoživotné vzdelávanie v odbornej oblasti a osobnostnom raste, ako súčasť kolektívu pedagógov sú schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, tímovej práce a kooperatívneho riešenia problémov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- svojimi manažérskymi, organizačnými a pedagogickými schopnosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúci, motivovaný spolupracujúci kolektív s profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- starajú sa o svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu a vytvárajú pre tento ich rast podmienky,
- sú schopní poradiť učiteľom a obhájiť ich pred negatívnymi faktormi, ktoré by nepriaznivo ovplyvňovali ich pedagogické pôsobenie.

Asistent učiteľa

- pracuje v triede, ktorú navštevuje žiak alebo viac žiakov s AU alebo PVP s MP, ak si to

vyžaduje výchova a vzdelávanie príslušného žiaka v závislosti od závažnosti jeho postihnutia.

5.10 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Učebne (triedy) vybavené viacúčelovým, výškovo nastaviteľným nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania. Učebne pre jednotlivé vyučovacie predmety vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi. Štruktúrované priestory na individuálne vzdelávanie žiakov s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním. Priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory na uloženie pomôcok.

Priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie sa, s pomôckami pre relaxáciu.

Priestory pre stravovanie rešpektujúce hygienické normy a špecifiká individuálnych potrieb žiaka s AU alebo PVP s MP.

Priestory pre vedenie školy a potrebných odborných a nepedagogických zamestnancov – miestnosť riaditeľa, zástupcu, hospodára a iných – so zodpovedajúcim technickým vybavením a nábytkom.

Miestnosť pre uskladnenie učebníc, archív.

Priestory pre odkladanie odevov a obuvi (šatne).

Spoločné priestory pre hygienu, vrátane WC pre žiakov a žiačky, pre učiteľov a učiteľky, vybavené dávkovačmi pre tekuté mydlo, zásobník s dezinfekčným prostriedkom a zásobníkmi pre jednorazové utierky.

Ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

5.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Zdravé prostredie tried – nábytok zodpovedajúci výške žiakov, protišmyková podlaha, dostatočné denné svetlo, možnosť ochrany pred priamym slnečným svetlom, vetranie, osvetlenie, vykurovanie.

Priestor pre ošetrovanie úrazu a na krátkodobý pobyt zraneného, resp. chorého žiaka, alebo žiaka v čase akútneho zhoršenia jeho psychických problémov.

Výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a priestorov, pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti.

Lekárničky na pracovisku - vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc, linku dôvery, políciu,

Zabezpečenie vhodného pitného a stravovacieho režimu.

Dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používania iných omamných látok v priestoroch školy a jej okolí, a na všetkých akciách mimo priestoru školy organizovaných školou.

5.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program pre žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím je vypracovaný na základe tohto vzdelávacieho programu, ktorý je súčasťou Štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie.

6 ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ŽIAKOV S VIACNÁSOBNÝM POSTIHNUTÍM V KOMBINÁCIÍ S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

6.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kľúčové spôsobilosti žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím na úrovni, ktorá je pre nich dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom cieľov uvedených vo vzdelávacom programe pre žiakov mentálnym postihnutím s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie.

6.2 Stupeň vzdelania

Primárne vzdelanie získa žiak absolvovaním vzdelávacieho programu pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím podľa príslušnej legislatívy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou.

6.3 Profil absolventa

Absolvent programu primárneho stupňa vzdelania pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím má osvojené kľúčové kompetencie (spôsobilosti) vyplývajúce zo vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného variantu s prihliadnutím na ďalšie postihnutie alebo narušenie.

6.4 Vzdelávacie oblasti

Obsah primárneho vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je rozdelený do vzdelávacích oblastí, ktoré vychádzajú z obsahu vzdelávania a z kľúčových kompetencií príslušných vzdelávacích programov pre žiakov s ľahkým, so stredným a ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia.

6.5 Vzdelávacie štandardy

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím nie sú vypracované vzdelávacie štandardy, čo vyplýva z charakteru postihnutia žiakov. Individuálne schopnosti jednotlivých žiakov nemožno zovšeobecňovať a dosiahnuté výkony sú limitované samotným postihnutím.

6.6 Rámcový učebný plán

Žiaci s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím postupujú podľa

rámcových učebných plánov pre žiakov s ľahkým, stredným, ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia s vyučovacím jazykom slovenským . Špecifické vyučovacie predmety vyplývajúce z ďalšieho pridruženého postihnutia sa vyučujú v rámci voliteľných hodín školských vzdelávacích programov alebo v rámci individuálneho vzdelávacieho programu.

6.7 Špecifiká výchovy a vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím

Pri výchove a vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa vzdelávacích programov pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie. Mentálne postihnutie je zvyčajne najvýraznejším príznakom v celom klinickom obraze viacnásobného postihnutia, preto je podmieňujúcim prvkom celého výchovno-vzdelávacieho procesu. V prípade, že u žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím nie je mentálne postihnutie v celom klinickom obraze viacnásobného postihnutia determinujúcim prvkom výchovno-vzdelávacieho procesu, je potrebné vychádzať z aktuálneho zdravotného stavu žiaka, ktorý je dôsledkom súčinnosti participujúcich postihnutí žiaka. Pre žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím, ktorý postupuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu je individuálny vzdelávací program vytváraný s prihliadnutím k súčasnému stavu žiaka a podľa jeho individuálnych schopností. V závislosti od jeho individuálnych schopností je možné individuálny vzdelávací program tvoriť podľa obsahu vzdelávania aj z rôznych variantov školy pre žiaka s mentálnym postihnutím, s prihliadnutím na ďalšie prítomné postihnutia.

Individuálny vzdelávací program žiaka obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces,
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy,
- modifikáciu obsahu vzdelávania,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie kompenzačných pomôcok a špeciálnych učebných pomôcok,
- zabezpečenie servisu odborníkov – špeciálneho pedagóga, psychológa, logopéda a iných.

Individuálny vzdelávací program vypracováva špeciálny pedagóg, prípadne podľa potreby s ďalšími odbornými pracovníkmi.

Individuálny vzdelávací program podpisuje spravidla riaditeľ školy, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Individuálny vzdelávací program sa môže upravovať a dopĺňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Zmeny je potrebné konzultovať so všetkými zainteresovanými odborníkmi a zákonným zástupcom žiaka.

Základná škola pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorá vzdeláva žiakov s

mentálnym postihnutím alebo s mentálnym postihnutím v kombinácii s iným postihnutím, sa vnútorne člení podľa stupňa mentálneho postihnutia žiakov na:

- a) variant A pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia,
- b) variant B pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia,
- c) variant C pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia alebo pre žiakov s mentálnym postihnutím, ktorí majú aj iné zdravotné postihnutie, sú držiteľmi preukazu zdravotne ťažko postihnutých a nemôžu sa vzdelávať podľa variantu A alebo B.

Ak je žiak s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím vzdelávaný v špeciálnej škole je potrebné, aby mal vyplnený Návrh na prijatie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej školy, do materskej školy, do základnej školy a do strednej školy (ďalej len „Návrh na prijatie“).

V zmysle platnej legislatívy sa pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím môžu v špeciálnych školách zriaďovať samostatné triedy.

V triede pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pracujú spravidla dvaja špeciálni pedagógovia alebo učiteľ a asistent učiteľa (najvhodnejšie pedagóg mentálne postihnutých a pedagóg sluchovo, zrakovo alebo telesne postihnutých alebo logopéd.)

Vyučovanie žiakov s viacnásobným postihnutím sa môže realizovať v blokoch.

Ak je žiak s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím vzdelávaný v základnej škole je potrebné, aby mal vyplnený Návrh na prijatie, súčasťou ktorého sú okrem iného správy z odborných vyšetrení aj individuálny vzdelávací program. Individuálny vzdelávací program musí rešpektovať požiadavky uvedené v tomto vzdelávacom programe.

Je nevyhnutné, aby vzdelávanie žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím v základnej škole bolo realizované v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, aby riaditeľ školy zabezpečil úzku spoluprácu s centrom špeciálnopedagogického poradenstva a s rodičmi žiaka. Žiak s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím sa vzdeláva podľa obsahu vzdelávania pre žiakov s mentálnym postihnutím príslušného variantu s prihliadnutím na ďalšie postihnutie.

Základná škola pre žiakov so zdravotným znevýhodnením spravidla deväť až jedenásť ročníkov s možnosťou zriadenia prípravného ročníka.

V zmysle príslušnej legislatívy môže mať

- špeciálna základná škola variant A prípravný ročník a deväť ročníkov,
- špeciálna základná škola variant B prípravný ročník a desať ročníkov,
- špeciálna základná škola variant C prípravný ročník a desať ročníkov a vzdelávanie sa

uskutočňuje podľa individuálneho vzdelávacieho programu.

V zmysle platnej legislatívy plnenie povinnej školskej dochádzky sa žiakovi skončilo, ak od začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky absolvoval desať rokov vzdelávania alebo dňom 31. augusta príslušného školského roka, v ktorom žiak dovŕšil 16. rok veku.

Žiakovi s ťažkým zdravotným postihnutím môže riaditeľ školy umožniť vzdelávanie až do konca školského roka, v ktorom žiak dovŕši 18. rok veku.

V prípade potreby žiakov žiak s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky.

Podmienkou prijatia žiaka s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím do špeciálnej školy alebo do základnej školy je psychologická a špeciálnopedagogická diagnostika v centre špeciálnopedagogického poradenstva. V prípade potreby sa vyžaduje aj odborná lekárska diagnostika (neuroológ, psychiater, foniater, ORL, oftalmológ, ortopéd a pod.).

O prijatí dieťaťa do školy rozhoduje riaditeľ školy na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu a písomného vyjadrenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie (CŠPP), vydaného na základe diagnostického vyšetrenia dieťaťa.

Riaditeľ školy je povinný informovať pri prvom kontakte rodičov o podmienkach prijatia (písomná žiadosť rodiča, správy z odborných vyšetrení z príslušného poradenského zariadenia, spolupráca so školským špeciálnym pedagógom).

6.8 Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Pri organizácii podmienok v jednotlivých formách vzdelávania žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je potrebné postupovať individuálne podľa výsledkov špeciálnopedagogickej a inej odbornej diagnostiky a v spolupráci s rodičmi (resp. zákonnými zástupcami).

Počet žiakov v triede je daný v zmysle platnej legislatívy:

- najnižší počet žiakov s viacnásobným postihnutím v triede sú 4 žiaci,
- najvyšší počet žiakov s mentálnym postihnutím ľahkého stupňa v kombinácii s iným postihnutím v prípravnom až piatom ročníku v triede je 6, v šiestom až desiatom ročníku 8 žiakov,
- najvyšší počet žiakov s mentálnym postihnutím stredného a ťažkého alebo hlbokého stupňa v prípravnom až piatom ročníku je 5, v šiestom až desiatom ročníku 6 žiakov.

6.9 Povinné personálne zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Okrem povinného personálneho zabezpečenia platného podľa štátneho vzdelávacieho programu pre primárne vzdelávanie a ustanovení, ktoré sú uvedené vo vzdelávacích programoch

pre žiakov s mentálnym postihnutím, je potrebné, aby v škole, kde sú vzdelávaní žiaci s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím pracoval aj pomocný zdravotnícky personál.

6.10 Povinné materiáľno-technické a priestorové zabezpečenie výchovy a vzdelávania

Okrem vybavenia školy uvedeného v štátnom vzdelávacom programe pre primárne vzdelávanie je potrebné vytvárať:

- učebne (triedy) vybavené viacúčelovým nastaviteľným (rastúcim) nábytkom, s priestorom pre relaxáciu a nenáročnú pohybovú aktivitu počas vyučovania,
- učebne pre jednotlivé vzdelávacie oblasti (predmety) vybavené špeciálnym nábytkom, prístrojmi, nástrojmi, pomôckami, technikou, materiálmi,
- učebne pre informatickú výchovu vybavenú počítačmi s príslušným programovým vybavením a prídavnými zariadeniami,
- špeciálne učebne pre vyučovanie jednotlivých zložiek pracovného vyučovania vybavené vhodným náradím, prístrojmi a pomôckami,
- priestory pre telovýchovné aktivity s bezpečným povrchom, náradím a náčiním,
- priestory pre prípravné práce učiteľa, priestory pre uloženie pomôcok,
- knižnica pre žiakov a učiteľov,
- priestory pre záujmovú činnosť po vyučovaní (školský klub detí, záujmové krúžky a voľnočasové aktivity) vybavené pracovným a odpočinkovým nábytkom, priestormi pre učenie, s pomôckami pre relaxáciu.

Pre žiakov s viacnásobným postihnutím v kombinácii s mentálnym postihnutím je potrebné zabezpečiť špeciálne učebné pomôcky, učebnice a pracovné zošity.

6.11 Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Platia všetky ustanovenia uvedené v príslušnom štátnom vzdelávacom programe a vzdelávacom programe pre žiakov s mentálnym postihnutím. Pri vzdelávaní žiakov s viacnásobným postihnutím je potrebné vytvoriť vhodnú štruktúru práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a postihnutie žiakov.

Pri zaisťovaní bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov vo výchove a vzdelávaní v škole i mimo školy postupuje s týmito odchýlkami:

- a. pri kúpaní a pri plaveckom výcviku je v jednej skupine najviac päť žiakov,
- b. pri lyžiarskom výcviku má jeden inštruktor v skupine najviac osem žiakov,
- c. pri školskom výlete je počet žiakov v skupine rovnaký alebo nižší ako počet žiakov v triede, ak je počet žiakov v skupine pri školskom výlete vyšší ako počet žiakov v triede, riaditeľ školy zabezpečí účasť ďalšej poučenej plnoletej osoby.

6.12 Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania platnej legislatívy a s príslušným štátnym vzdelávacím programom a vzdelávacím programom pre žiakov s mentálnym postihnutím. Do školského vzdelávacieho programu sa zaraďujú pre viacnásobne postihnutých žiakov v kombinácii s mentálnym postihnutím len tie špecifické vyučovacie predmety, ktoré daní žiaci potrebujú.

Pre žiakov s mentálnym a sluchovým postihnutím sa môžu zaradiť predmety: komunikačné zručnosti, individuálna logopedická intervencia, slovenský posunkový jazyk, dramatická výchova, rytmicko-pohybová výchova, sluchová výchova a pod.

Pre žiakov s mentálnym a zrakovým postihnutím sa môžu zaradiť predmety: individuálne tyflopédické cvičenia, priestorová orientácia a pohybová výchova a pod.

Pre žiakov s mentálnym a telesným postihnutím sa môžu zaradiť predmety: zdravotná telesná výchova, rozvíjanie pohybových zručností, rehabilitácia a pod.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a narušenou komunikačnou schopnosťou (symptomatické poruchy reči) sa môžu zaradiť predmety: rozvíjanie komunikačných schopností, individuálna logopedická intervencia a v rámci nich alternatívna a augmentatívna komunikácia a pod.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a poruchami správania sa môžu zaradiť predmety: pohybová výchova, terapeutické a korektívne cvičenia a pod.

Pre žiakov s mentálnym postihnutím a poruchami aktivity a pozornosti sa môžu zaradiť predmety: pohybová výchova, terapeutické a korektívne cvičenia a pod.

7 PEDAGOGICKÉ STATÉGIE

Strategické riadenie a plánovanie je spojené so zmenou organizácie v dlhodobej perspektíve. Strategický plán zahŕňa hlavné zmeny, premeny, odklony od súčasnej situácie, ktoré majú a musia prebehnúť a spôsob ako ich realizovať. Príprava strategického plánu predpokladá ujasniť si hlavné faktory: víziu, poslanie a stratégiu.

Naším snažením a poslaním v škole je vychovať žiaka ako vzdelanú a duchovne zreľú osobnosť pri zohľadnení jeho špecifických daností a potrieb, pripraviť žiaka pre čo najsamostatnejší život. To si vyžaduje dlhodobú prípravu, pôsobenie kvalifikovaných pedagógov na našich žiakov, ale predovšetkým ľudí s veľkým srdcom pretože:

“Nie je ťažké milovať dieťa zdravé a krásne, avšak len veľká láska sa dokáže skloniť k dieťaťu postihnutému.”

Vízia našej školy :

Chceme byť školou, v ktorej pracujú, rozvíjajú sa a vzdelávajú slobodné a rovnoprávne osobnosti, s cieľom uplatniť sa čo najlepšie v spoločnosti.

Strategické ciele:

- zlepšovať výchovno-vzdelávacie výsledky, zvýšiť atraktivitu školy pre žiakov, učiteľov, rodičov a širokú verejnosť,
- vytvoriť konkurencieschopnú školu vo vzťahu k iným školám v meste a okolí,
- zamerať sa na ciele a úlohy školy - zavádzať a riadiť konštruktívne zmeny – neustále dbať na dobré meno školy,
- zamerať sa na budovanie optimálnej klímy v škole – zvýšiť kvalitu života v škole pre žiakov aj učiteľov, eliminovať negatívne vplyvy prostredia,
- vytvoriť nové, jasné a účinné vnútroškolské normy v súlade s platnou legislatívou,
- pokúšať sa v praxi používať čo najoptimálnejšie špecifické edukačné postupy a to na základe odborných vedomostí, skúseností a tvorivej invencie.

Budeme sa snažiť naplňovať ideu Komenského: **“ že treba všetko vyskúšať, a čo bude dobré, toho sa držať.”**

Hodnoty našej školy:

- len slobodný človek môže konať zodpovedne,
- dodržiavanie dohodnutých pravidiel je znakom vyspelej kultúry školy,
- každý človek je jedinečná bytosť schopná pozitívneho vývoja a môže byť v niečo lepší ako iní,
- spolupráca ľudí vedie k dosiahnutiu spoločného cieľa,
- schopnosť sebareflexie umožňuje ďalší rozvoj každého z nás,
- v našej škole môže každý žiak i učiteľ zažiť pocit úspechu,

- len človek, ktorý si váži iných , môže si vážiť sám seba,
- uvedomenie si chyby môže byť krokom vpred.

Pre potreby zjednotenia základných pracovných postupov v našej škole sme definovali pravidlá - princípy vo vzťahu k žiakovi, k školskému okoliu a k našej práci.

Náš vzťah k žiakovi:

- sme tu pre žiaka,
- cieľom našej práce je aktívne učenie sa žiaka,
- rozvíjame poznávacie funkcie a kľúčové kompetencie žiakov,
- žiaka nepreťažujeme, zadávame mu len úlohy, ktoré dokáže splniť,
- žiakovi poskytujeme primeranú spätnú väzbu o jeho výkone,
- pri klasifikácii používame vopred známe nástroje hodnotenia a kritéria úspešnosti,
- žiaka podporujeme v mimoškolskej záujmovej činnosti,
- poskytujeme žiakovi priestor , aby v škole zažil pocit úspechu,
- systematicky sledujeme individuálny rast žiaka.

Náš vzťah k okoliu školy:

- snažíme sa spolupracovať s rodičmi,
- v spolupráci s rodičmi uprednostňujeme individuálny prístup,
- aktívne uplatňujeme nové poznatky vo vyučovaní,
- aktívne uplatňujeme nové požiadavky spoločnosti a praxe,
- prostredníctvom vzdelávania a mimoškolskej práce podporujeme osobný rast,
- staráme sa o životné prostredie,
- staráme sa o vytváranie pozitívneho vzťahu žiakov, ako aj učiteľov k mestu Hnúšťa

Vzťah k našej práci:

- sme profesionálmi vo svojom odbore,
- sme otvorení k sebareflexii,
- efektívne využívame pracovný čas,
- neustále zvyšujeme svoje predmetové a pedagogické kompetencie,
- uplatňujeme nové poznatky vo vyučovaní a výchove,
- prácu koordinujeme v MZ a PK, pretože vzájomnou spoluprácou sa lepšie dosiahne kvalitný výsledok

Hlavnými cieľmi primárneho vzdelávania sú rozvinuté kompetencie ako kombinácia vedomostí, skúseností a postojov žiakov s mentálnym postihnutím na úrovni, ktorá je pre nich osobne dosiahnuteľná.

Primárne vzdelávanie poskytuje východiskovú bázu pre postupné rozvíjanie kľúčových spôsobilostí žiakov ako základu všeobecného vzdelania prostredníctvom nasledujúcich cieľov:

1. Skvalitňovať výchovno-vyučovací proces a rozvíjať ho na báze ďalšieho skvalitňovania vzťahov medzi učiteľom a žiakom v súlade s humanizáciou.

V tomto duchu sa budeme vo výchove a vyučovaní snažiť:

- nasmerovať ich tak, aby sa rovnomerne rozvíjali všetky psychické funkcie a vlastnosti dieťaťa – poznávanie, pamäť, myslenie, motivácia, city, vôľa, socializácia, sebaregulácia
- v rámci výchovy a vzdelávania žiakov sa budeme riadiť zásadami humanizmu, efektívnosti, samostatnosti, otvorenosti, diferencovanosťou v prístupe k osobnosti žiaka, formovať postoje a city, zameriavať sa na sebavýchovu, hodnotovú orientáciu a sebahodnotenie, sociálno-komunikatívne zručnosti

2. Nad'alej je potrebné, aby výchovno-vzdelávací proces plnil okrem výchovnej a vzdelávacej úlohy najmä socializačnú úlohu:

- budeme učiť žiakov komunikovať, počúvať jeden druhého, vstupovať do vzájomných polemík, a rešpektovať názor iného

3. Zdokonalit' a do praxe aplikovat' prvky a znaky tvorivo- humanistickej výchovy. Premeniť tradičné vyučovacie prostredie na tvorivo-humánne, hodnotové a zážitkové.

Otázky humanizácie, či ľudskosti školy a výchovno-vzdelávacieho procesu sú dnes mimoriadne aktuálne. Aj napriek tomu, že sú pomerne často popisované na stránkach odbornej pedagogickej tlače, v praxi sa javia isté nedostatky. Súvisí to s doterajšou praxou čo potvrdzuje skutočnosť, že učitelia aj napriek tomu, že sú si vedomí potreby nových prístupov, nevedia sa zbaviť zaužívaného klasického vyučovania. V čom teda spočíva premena školy, čo treba urobiť, aby bola skutočnou dielňou ľudskosti? Budeme sa teda snažiť:

- postupne sa približovať k stavu, kedy sa mení postavenie učiteľa - učiteľ sa mení, stavia sa do role pomocníka, partnera, ktorý má žiakov podporovať vo vlastnom učení, v sebavzdelávaní
- sústredení sa na zlepšenie komunikácie so žiakom sa zameriame nielen na obsah učenia, ale aj na to, čo sa v triede deje, čo žiak prežíva, čo ho trápi
- zameriame sa na to, aby sme dosiahli stav, kedy má dieťa pocit objavovania, tvorivej práce, ktorá vychádza z medzí jeho záujmov a potrieb
- rešpektovať jedinečnosť žiakov ako neopakovateľnosť individualít so svojimi špecifickými potrebami a záujmami
- modifikovať sociálne pozície žiaka v triede
- zabezpečiť priaznivú socioemočnú klímu v triede aj v škole
- vytvárať podmienky pre navodenie úspechu u každého žiaka
- vytvárať priestor na hodnotenie a sebahodnotenie žiakov
- pri výchove sústrediť pozornosť na hodnotovú orientáciu a vychovávať ich v duchu humanizmu, tolerancie, demokracie, znášateľnosti, porozumeniu, akceptovaniu
- iných ľudí i duchovno – kultúrnych hodnôt, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami

- rozvíjať sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom a k svojmu kultúrnemu a prírodnému okoliu
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať, chrániť životné prostredie

Pre vytvorenie jednotného koncepčného zámeru bolo nevyhnutné urobiť SWOT analýzu, poznať a zaoberať sa silnými a slabými stránkami školy, poznať príležitosti a predpokladať možné ohrozenia.

Analýza súčasného stavu školy:

Silné stránky školy

- právna subjektivita školy
- pomerne vysoká kvalifikovanosť pracovníkov
- vysoká erudovanosť učiteľov
- vhodná veková rôznorodosť pedagogického zboru
- možnosť ďalšieho vzdelávania a podpora zo strany vedenia školy
- vhodná motivácia pracovníkov
- dobrá klíma školy- dobré vzťahy a komunikácia
- schopnosť kolegov dohodnúť sa na riešení problémov
- kvalita výchovno- vzdelávacej práce
- zavádzanie nových prvkov do vyučovania
- vyučovanie aj podľa individuálnych programov
- rehabilitačná a korekčná činnosť pre vnútornú potrebu žiakov
- využívanie PC a internetu
- veľký výber záujmových krúžkov
- vybavenie učiteľskej knižnice novou odbornou literatúrou
- významné mimoškolské aktivity
- možnosť stravovania sa v školskej jedálni, ktorá je súčasťou školy
- projektové tímy na škole
- prezentácia školy na verejnosti
- CŠPP ako súčasť školy

Slabé stránky školy

- nedostatočné finančné zdroje
- nie vždy dostatočná spolupráca a otvorená komunikácia medzi učiteľmi
- neochota niektorých pracovníkov pracovať viac a po novom
- nižšia úroveň sebakontroly a sebahodnotenia u niektorých pracovníkov
- neuspokojivá, niekedy žiadna spolupráca s rodičmi
- absencia tímovej práce pri požiadavkách kladených na žiakov
- zlý až havarijný stav budovy (vonkajšie fasády)- zlý imidž školy

- opotrebované zariadenie v niektorých triedach
- malá priestorová kapacita
- chýbajúci pracovníci v ČŠPP (sociálny pracovník, somatopéd ,tyflopéd ,surdopéd, logopéd...)
- vysoký počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Príležitosti

- získanie základného primárneho vzdelania pre deti s ťažkým postihnutím, zaradenie do bežnej spoločnosti, pracovného života- chránené dielne, pracovné dielne
- získať primeranými racionalizačnými opatreniami optimálne množstvo finančných prostriedkov na zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu a prevádzky školy
- výmena pedagogických skúseností
- umožnenie ďalšieho vzdelávania pedagógov
- využívanie možnosti získania finančných prostriedkov zo štrukturálnych a iných fondov
- vyhľadávanie a lobovanie u potencionálnych sponzorov

Riziká

- integrácia mentálne postihnutých žiakov do bežných škôl
- schválenie Štátneho vzdelávacieho programu v navrhovanej podobe
- nedostatok finančných prostriedkov na pokrytie nenárokových zložiek platu
- vysoké náklady na prevádzku školy
- personálna náročnosť pri zabezpečovaní výchovno - vyučovacieho procesu u žiakov s ťažkým stupňom postihnutia a viacnásobným postihnutím

8 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zameriame na tri oblasti:

- hodnotenie žiakov
- hodnotenie pedagogických zamestnancov
- hodnotenie školy

Hodnotenie výchovno – vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov našich žiakov je poskytnúť spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka. Súčasťou hodnotenia bude povzbudzovanie žiaka do ďalšej práce, ako i návod ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia a výsledkov žiakov formou pozorovania a hodnotenia žiackych prác.

Hodnotenie je silným stimulujúcim prostriedkom a má veľký výchovný význam, pokiaľ je však správne a spravodlivé. Termín ohodnotenie sa často stotožňuje s termínom známka. Ohodnotenie je však širší pojem ako známka, je výrazom emocionálneho vzťahu hodnotiaceho posudku a oznámkovania /známky/. Znáмка je meradlom vedomostí žiakov, nemá byť ani odmenou, ani nástrojom trestu. Ohodnotenie sa môže vyjadrovať slovom, pohybom, posunkom, mimikou vyjadrujúcou súhlas, schvaľovanie, spokojnosť, pochvalu, nesúhlas a pod. Kladné ohodnotenie posilňuje sebadôveru žiaka, záporné je prostriedkom, ktorý pomáha žiakovi odstrániť chyby a nedostatky. Hodnotiaci vzťah a jeho vyjadrenie má veľký vplyv na formovanie vlastného hodnotenia, sebahodnotenia, ktoré je istým prvkom seba .

Pri hodnotení učebných výsledkov jednotlivých žiakov budeme brať do úvahy možný vplyv druhu a stupňa postihnutia na ich školský výkon. Budeme odlišovať hodnotenie spôsobilosti od hodnotenia správania. Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi aj zákonnému zástupcovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce a návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Urobíme maximum pre to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Budeme hodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov budeme vychádzať z toho, čo žiak vie a s jeho možnosťami a schopnosťami.

Cieľom hodnotenia je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii žiakov postupujeme podľa Metodických pokynov na hodnotenie žiakov:

- o Metodický pokyn č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie

- o Metodický pokyn č. 31/2011 na hodnotenie žiakov s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s mentálnym postihnutím ICSED -1

Hodnotenie žiakov:

variant A - I. stupeň hodnotíme známkou(klasifikáciou známkou piatimi stupňami), II. stupeň klasifikácia známkou, nehodnotí sa predmet: etická výchova, (žiaci ho absolvujú alebo neabsolvujú).

variant B - všetky ročníky hodnotíme známkou, nehodnotí sa predmet: etická výchova (žiaci ho absolvujú alebo neabsolvujú).

variant C - všetky ročníky hodnotíme slovom, nehodnotí sa predmet: etická výchova (žiaci ho absolvujú alebo neabsolvujú).

triedy pre žiakov s autizmom s MP - všetky ročníky hodnotíme slovom, nehodnotí sa predmet: etická výchova (žiaci ho absolvujú alebo neabsolvujú).

triedy pre žiakov s viacnásobným postihnutím- všetky ročníky hodnotíme slovom, nehodnotí sa predmet: etická výchova (žiaci ho absolvujú alebo neabsolvujú).

Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy

Hodnotenia zamestnancov

Hodnotenie zamestnancov sa bude uskutočňovať na základe vopred stanovených kritérií, ktorých súčasťou sú:

- pozorovania (hospitácie)
- rozhovorov
- výsledkov žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže, didaktické testy, úspešnosť prijatia žiakov na odborné učilištia, či praktické školy a pod.)
- sledovania pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa
- časová náročnosť, resp. obtiažnosť vyučovacieho predmetu
- organizovanie, či účasť na podujatiach individuálneho a hromadného charakteru / výlety, exkurzie, tvorivé dielne, súťaže,.. /
- ďalšie vzdelávanie podľa plánu vzdelávania pedagogických pracovníkov
- tvorba a využívanie učebných pomôcok
- aplikovanie moderných vyučovacích metód
- účasť na tvorbe a realizácii projektov
- vytváranie bezstresového prostredia pre žiakov – takého, ktoré dáva každému žiakovi zažiť v škole úspech

- používanie čo najvhodnejších a najúčinnějších metód v rámci výchovy a vyučovania s cieľom dosiahnuť čo najlepšie výchovno – vzdelávacie výsledky
- hodnotenia výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.
- osobná zainteresovanosť na chode školy nad rozsah svojho pracovného času / zapájanie sa do kolektívnej projektovej činnosti, pružné reagovanie na výzvy, rozvíjanie partnerstva medzi školami, získavanie sponzorov,.../
- hodnotenia pedagogických a odborných zamestnancov manažmentom školy
- vzájomného hodnotenia učiteľov (vzájomné hospitácie a otvorené hodiny)
- hodnotenia učiteľov žiakmi
- hodnotenie okolím, rodičmi,...

Hodnotenie zamestnancov sa bude realizovať formou priznávania osobných príplatkov, mimoriadnych odmien za práce vykonané nad rozsah ich pracovných povinností, poskytnutím náhrady –náhradné voľno- za vykonanú prácu. Raz ročne je vykonaný hodnotiaci rozhovor zamestnanca s nadriadeným zamestnancom.. Zamestnanec si pripraví stručné sebahodnotenie a predstavy o svojom ďalšom pracovnom smerovaní prostredníctvom sebahodnotiaceho hárku. Hodnotiteľ vyhodnotí na základe sebahodnotenia zamestnanca a podľa kritérií dohodnutej hodnotiacej škály: základné kompetencie pracovného výkonu, významné kvantitatívne ukazovatele pracovného výkonu, významné kompetencie prejavované vo výchovno-vzdelávacom procese, významné kompetencie prejavované v mimo vyučovacích činnostiach. Záverečné hodnotenie je určené z aritmetického priemeru jednotlivých koeficientov. Pedagogický zamestnanec môže dosiahnuť hodnotenie:

- mimoriadne dobré výsledky
- veľmi dobré výsledky
- štandardné výsledky
- čiastočne vyhovujúce výsledky
- nevyhovujúce výsledky

Hodnotenie školy

Cieľom hodnotenia školy je, aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na nich kladené, aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené. Aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené.

Dôraz budeme klásť na:

- konštatovanie úrovne stavu
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú

Vlastné hodnotenie školy bude zamerané na ciele, ktoré si škola stanovila v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe, ich reálnosť a stupeň dôležitosti a na posúdení ako škola spĺňa stanovené ciele vytýčené v školskom vzdelávacom programe.

Oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky, včítane návrhov a opatrení.

Na hodnotenie školy použijeme dotazníky, ktoré zadáme rodičom, žiakom i učiteľom.

Našou snahou bude získať spätnú väzbu na kvalitu školy. Otázky zameriame na možnosť kontaktovania sa so školou, dostatok informácií o škole, spokojnosť s prácou učiteľov, hodnotením žiakov a klasifikáciou, využitím mimovyučovacích aktivít..

Pravidelne budeme monitorovať:

- podmienky na vzdelanie
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi
- prostredie - klímu školy
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces – metódy a formy vzdelávania
- výsledky vzdelávania
- riadenie školy
- úroveň výsledkov práce školy
- úspešnosť žiakov na súťažiach,...

Kritériom pre nás bude spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov a kvalita výsledkov.

9 OBSAH VZDELÁVANIA

Obsah vzdelávania je súčasťou školského vzdelávacieho programu a tvorí jeho prílohu. Vymedzuje výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu v jednotlivých postupných ročníkoch pre každý predmet. Plní funkciu programovú, orientačnú a normatívnu.

Obsah vzdelávania ako pedagogický dokument vymedzuje didaktickú koncepciu obsahu vzdelávania v jednotlivých vyučovacích predmetoch. Obsah vzdelávania vyučovacieho predmetu sa odvodzuje od profilu absolventa ŠkVP a obsahu vzdelávacích oblastí štátneho vzdelávacieho programu.

Obsah vzdelávania v ŠkVP:

- je vypracovaný pre všetky vyučovacie predmety
- je vypracovaný tak, aby podľa neho mohli učiť všetci učitelia daného vyučovacieho predmetu
- má jednotný formát spracovania

Obsah vzdelávania vyučovacieho predmetu má tieto časti:

- záhlavie – názov predmetu, vzdelávacia oblasť, časový rozsah výučby, názov VP, názov ŠkVP, ročník v ktorom sa vyučuje, stupeň vzdelania, dĺžka štúdia, forma štúdia, vyučovací jazyk
- charakteristiku vyučovacieho predmetu
- ciele vyučovacieho predmetu
- výchovné a vzdelávacie stratégie
- učebné zdroje
- obsah vzdelávania (učivo)

10 UČEBNÉ ZDROJE

Učebné zdroje predstavujú zdroj informácií pre žiakov, cestu ich motivácie, získavania, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Učebnými zdrojmi môžu byť rôzne učebnice, odborná literatúra, odborné časopisy, náučné slovníky, materiálno-technické a didaktické prostriedky a pod.

Učebné zdroje uvedené v štátnom vzdelávacom programe sú doplnené podľa potrieb a špecifik žiakov, ich schopností a možností.

Všetky potrebné učebné zdroje sú uvedené v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu.

Všeobecne sú učebné zdroje jednotlivých vyučovacích predmetov rozdelené podľa účelu a spôsobu práce na:

- *auditívne* (sluchové): napr. magnetofón, gramofón, rozhlasový prijímač, CD a DVD disk, počítačový program
- *vizuálne* (zrakové): napr. učebnica, zošit, návod, tabuľka, fotografia, výkres, projekt, nástenný obraz, schéma, mapa, priesvitka, diapozitívy, obraz, spätný projektor, diaprojektor, dataprojektor
- *taktilné* (hmatové): napr. modely, reálie
- *audiovizuálne* (zvukovo-zrakové): napr. televízor, film, videozáznam, video a DVD technika
- *zariadenia na reprodukciu textov a obrazov*: kopírovacie stroje, skener, tlačiareň
- *masovokomunikačné prostriedky*: verejná alebo školská televízia, rozhlas
- *výpočtová technika*: počítače, počítačové siete

Používanie učebných zdrojov vo vyučovacom procese súvisí s didaktickou zásadou názornosti, vytvárania presnejších predstáv, pojmov. Predstavujú zdroj informácií a vytvárania zručností a návykov žiakov, cestu ich motivácie, upevňovania a kontroly nadobudnutých vedomostí, zručností a postojov. Majú funkciu motivačnú, spätne - väzbovú, informačnú, precvičovaciu, aplikačnú a kontrolnú.